

1./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Bányainé Cserged Marianna
vezető főtanácsos

dr. Kernóczy Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Jelentés a lejárt határidejű nyílt ülésen hozott határozatok végrehajtásának állásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Balajt Község Önkormányzat Képviselő-testületének jóváhagyott éves munkatervének 1./ napirendi pontjaként kerül megtárgyalásra a „Jelentés a lejárt határidejű nyílt ülésen hozott határozatok végrehajtásának állásáról” szülő előterjesztés.

Képviselő-testület 2016. december 14. napján megtartott ülésén a 130/2016.(XII.14.) határozattal a nyílt ülésen hozott határozatok végrehajtásának állásáról szóló jelentést elfogadta.

A lejárt határidejű nyílt ülésen hozott határozatok végrehajtásának állásáról az alábbi jelentést adom a Tisztelt Képviselő-testületnek.

119/2016. (XI.30.) határozat

Tárgy: Balajt 74. hrsz. ingatlan (óvoda ingatlan) adásételi szerződéséről

Határidő: azonnal, illetve 15 napon belül

Képviselő-testület kifejezte azon szándékát, hogy Balajt Község Önkormányzata (székhelye: 3780 Balajt, Fő út 55. szám, képviseli: polgármester) és a Gondoskodó Szeretet Szociális-Oktatási Szolgáltató Központtal (4400 Nyíregyháza, Bocskai út 49., nyilvántartási száma: 00021/3023-001, adószáma: 18291630-1-15, képviseli: Orosz Mariann) az „Adásvételi szerződés”-t meg kívánja kötni.

Az önkormányzat ajánlatára nem reagált a Gondoskodó Szeretet Szociális-Oktatási Szolgáltató Központ.

128/2016. (XII.8.) határozat

Tárgy: Önkormányzati ASP rendszer „Szolgáltatási Szerződés” jóváhagyásáról

Határidő: azonnal

Képviselő-testület Szendrőlád Község Önkormányzata (3751 Szendrőlád, Fő út 63. szám törzsszám: 734532, Adószám: 15734532-205, képviseli: Horváth Szilveszter polgármester, és a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal képviselőjében: Dr. Kernóczy Zsuzsanna jegyző

(a továbbiakban: Önkormányzat), valamint a Magyar Államkincstár (székhely: 1054 Budapest, Hold u. 4. azonosító szám (törzs-szám/cégjegyzékszám): 329970, adószám: 15329970-2-41, képviseli: Dr. Dancsó József elnök (a továbbiakban: Szolgáltató) között létrejött „Önkormányzati ASP rendszer Szolgáltatási Szerződés”-t jóváhagyta.

Képviselő-testület felhatalmazása alapján a polgármester és a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője a Szolgáltatási Szerződést aláírta

129/2016. (XII.8.) határozat

Tárgy: Önkormányzati ASP rendszer működéséhez szükséges árajánlatok bekéréséről

Határidő: azonnal, illetve 2016. december 13.

Képviselő-testület megállapította, hogy az önkormányzati ASP rendszer működéséhez a három árajánlat bekéréséről 2016. december 13. napján de. 10.00 óráig Szendrőlád Község Önkormányzata gondoskodott.

1/2017. (I.04.) határozata

Tárgy: Orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről

Határidő: azonnal

Balajt Község Önkormányzat Képviselő-testülete vállalta az Edelény Város Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott 900 Ft/fő/év emelt összegű hozzájárulás megfizetését a BÓDVA-MED Kft., mint az Edelény székhellyel működő központi orvosi ügyeleti feladatot ellátó egészségügyi szolgáltató részére 2017. január 1. napjától kezdődően az Edelényi Kistérség Többcélú Társulásán keresztül.

Képviselő-testület vállalta, hogy az emelt mértékű hozzájárulás összegét 12 havi bontásban minden hónap 5. napjáig előre átutalja a Többcélú Társulás részére, melyhez kapcsolódóan azonnali beszédési megbízásra ad felhatalmazást a Társulás részére.

Képviselő-testület döntése megküldésre került az Edelényi Kistérség Többcélú Társulása részére. A támogatás összeg utalásra került.

2/2017. (I.25.) határozat

Tárgy: Javaslat a Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodásának módosítására és a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Társulási Megállapodás elfogadására

Határidő: 2017. január 31.

Képviselő-testület a Társulási Megállapodás módosításainak ismeretében a határozat mellékletét képező, módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Társulási Megállapodást elfogadta. A Társulás tagjai az egységes szerkezetbe foglalt Társulási Megállapodásáról szóló képviselő-testületi határozataikat 2017. január 31. napjáig kötelesek a Társulás munkaszervezete részére megküldeni

Képviselő-testület döntése a Társulás részére megküldésre került.

3/2017. (I.25.) határozat

Tárgy: Polgármester illetményének és költségterítésének megállapításáról

Határidő: azonnal

Képviselő-testület a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (3) bekezdése alapján Szabó Zoltán főállású polgármester illetményét 2017. január 1. napjától bruttó 398.900.- forint/hó összegben állapította meg.

Képviselő-testület megállapította, hogy a polgármester a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71.§ (6) bekezdése alapján az 1. pont szerinti illetménye 15 %-ában meghatározott összegű, azaz 59.800.- forint/hó költségterítésre jogosult.

Képviselő-testület a polgármestert megillető cafeteria-juttatás 2017. évi összegét bruttó 200.000.- forintban állapította meg.

Polgármester illetmény átsorolása megtörtént, a költségterítés számfejtésére sor került.

4/2017. (I.25.) határozat

Tárgy: Csathó László társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíjának és költségterítésének megállapításáról

Határidő: azonnal

Képviselő-testület a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (3) bekezdése alapján - az Ügyrendi Bizottság javaslatára - Csathó László társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíját 2017. január 1. napjától bruttó 99.717.- forint/hó összegben, költségterítését bruttó 14.957.- forint/hó összegben állapította meg.

Képviselő-testület döntése alapján kerül sor a tiszteletdíj és a költségterítés számfejtésére

5/2017. (I.25.) határozat

Tárgy: A II. számú fogorvosi körzet tartós helyettesítéssel történő ellátásához való hozzájárulásról

Határidő: azonnal

Balajt Község Önkormányzat Képviselő-testülete Dr. Kiss Judit távollétének idejére a II. számú fogorvosi körzet Dr. Májai Erzsébet Emőke személyes közreműködésével, 2017. január 1. napjától történő tartós helyettesítését tudomásul vette.

Képviselő-testület döntése Edelény Város Önkormányzata részére megküldésre került.

7/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: Beszámoló a működési célra átadott pénzeszközök felhasználásáról

Határidő: azonnal

Képviselő-testület a Kazincbarcikai Mozgáskorlátozottak Egyesülete (3700 Kazincbarcika, Augusztus 20 tér 3. fsz. képviseli: Tomkóné Kiss Mária Elnök) részére biztosított 10.000.- forint összegű támogatás működési célra történő felhasználásáról szóló beszámolót elfogadta.

Képviselő-testület döntése a Kazincbarcikai Mozgáskorlátozottak Egyesülete részére megküldésre került.

8/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: Balajt Község Önkormányzata 2017. évi „Közbeszerzési Terv”-ének elfogadásáról

Határidő: 2017. február 28.

Képviselő-testület Balajt Község Önkormányzata 2017. évi „Közbeszerzési Terv”-ét - a határozat mellékleteként - elfogadta.

A jóváhagyott „Közbeszerzési Terv” aláírásra került.

Képviselő-testület elrendelte az elfogadott közbeszerzési terv Balajt Község Önkormányzat hivatalos honlapján történő közzétételét.

10/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: Polgármester szabadságolási ütemtervének a jóváhagyásáról

Határidő: azonnal

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megállapította, hogy Szabó Zoltán főállású polgármester 2017. évben 57 munkanap szabadságra jogosult.

Képviselő-testület a polgármester szabadságolási ütemtervét - a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 225/C § (2) bekezdése alapján - a határozat mellékleteként - jóváhagyta.

11/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: KBTF támogatási megállapodás jóváhagyásáról

Határidő: 2017. február 23.

Képviselő-testület Balajt Község Önkormányzata (székhelye: 3780 Balajt, Fő út 55., képviseli: Szabó Zoltán polgármester), mint Támogató és a KBTF Közép-Borsodi Területfejlesztési Nonprofit Kft. (székhelye: 3780 Edelény, Borsodi út 2. képviseli Nagyné Sándor Edina ügyvezető) Támogatott között létrejött „Megállapodás” -t - módosítással együtt - határozat mellékleteként - jóváhagyta.

Képviselő-testület felhatalmazása a „Megállapodás” aláírásra került.

Képviselő-testület a Támogatott részére az önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére egyszeri 104.000.- forint támogatást biztosított, a település lélekszáma szerint 200.-forint/fő összegben.

Képviselő-testület döntése megküldésre került a KBTF. részére.

2/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: Falugondnoki szolgálat 2017. évi továbbképzési tervének jóváhagyásáról

Határidő: azonnal

Képviselő-testület a falugondnoki szolgálat 2017. évi továbbképzési tervét - a határozat mellékleteként - jóváhagyta.

13/2017. (II.15.) határozat

Tárgy: Kazincbarcikai Mozgáskorlátozottak Egyesülete támogatási iránti kérelmről

Határidő: azonnal, illetve 2017. február 28.

Képviselő-testület a Kazincbarcikai Mozgáskorlátozottak Egyesülete részére 15.000,- forint (azaz Tizenötezer forint) összegű vissza nem térítendő támogatást biztosít a működéséhez az önkormányzat 2017. évi költségvetés terhére.

Képviselő-testület Balajt Község Önkormányzata (3780 Balajt, Fő út 55., képviseli: Szabó Zoltán polgármester) Támogató, másrészt Kazincbarcikai Mozgáskorlátozottak Egyesület közhasznú szervezet – (3700 Kazincbarcika, Augusztus 20. tér 3. fsz., képviseli: Tomkóné Kiss Mária egyesületi elnök) továbbiakban: Támogatott között önkormányzati támogatás felhasználásáról szóló „Megállapodás”-t – a határozat melléklete szerinti tartalommal – jóváhagyta.

Képviselő-testület felhatalmazása alapján a polgármester a vissza nem térítendő támogatás biztosításáról szóló „Megállapodás”-t aláírta.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalása után fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Jelentés a lejárt határidejű nyílt ülésen hozott határozatok végrehajtásának állásáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) megtárgyalta a nyílt ülésen hozott lejárt határidejű határozatok végrehajtásának állásáról szóló jelentést.

Képviselő-testület a nyílt ülésen hozott lejárt határidejű határozatok végrehajtásának állásáról szóló jelentést **elfogadja.**

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Balajt, 2017. március 22.

**Szabó Zoltán
polgármester**

2./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva: Készítette: Bányainé Cserged Marianna
vezető főtanácsos

dr. Kernóczy Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Beszámoló a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének jóváhagyott éves munkatervének 2.) napirendi pontjaként kerül megtárgyalásra a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról szóló beszámoló.

A falugondnok által elkészített beszámolót az előterjesztéshez mellékelem.

Képviselő-testület 2016. március 30. napján tartott ülésén a 28/2016.(III.30.) határozatával elfogadta a falugondnoki szolgálat 2015. évi működéséről szóló beszámolót.

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet arról, hogy Balajt Község Önkormányzata által fenntartott falugondnoki szolgáltatás szociális szolgáltató a Szociális és Gyámhivatal által 2014. június 20. napján BOC/01/2123-3/2014. számon kiadott működési engedélyét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal módosította. A 2015. november 12. napján BOC/01/2433-4/2015. számon kiadott Balajt Község Önkormányzata által nyújtott falugondnoki szolgáltatásra vonatkozó adatmódosító határozat 2015. december 3. napján jogerőre emelkedett.

Adatmódosításra az új falugondnoki gépjármű beszerzése miatt került sor.

A falugondnoki szolgáltatáshoz használt gépjármű gyártmánya: Opel típusa: X83, rendszáma: NJA 210.

A bejegyzés módosítása a hatályos Tanúsítvány adattartamát nem érinti, ezért annak újabb kiadását a Hivatal mellőzte.

A falugondnoki szolgáltatás 2000. szeptember 15. napjától működik, határozatlan idejű, ellátási területe: Balajt.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet megküldte az „Igazolás”-t a személyes gondoskodást végző munkavállalók nyilvántartásba vételéről, mely szerint Ádám Ferenc Györgyné falugondnokot 2019. január 30. napjáig felvették a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásába.

A Magyar Államkincstár BAZ. Megyei Igazgatóság Államháztartási Iroda 2016. november 10. napján ellenőrizte az Önkormányzat által a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény 2. melléklete alapján 2015. évben igénybevett, a központi költségvetés IX. fejezetéből származó támogatás elszámolása alapjául szolgáló adatok megalapozottágát.

A helyszíni ellenőrzéssel érintett időszak: 2015. év, jogcím: Falugondnoki szolgálat.

Az Igazgatóság megállapította a jogcímet érintően az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 59. §-a szerinti felülvizsgálatot elvégezte, amelynek során az Önkormányzat 2015. évi elszámolásában foglalt adatokhoz képest eltérést nem állapított meg.

Az Igazgatóság helyszíni ellenőrzése nem terjed ki a támogatás felhasználásának vizsgálatára. A támogatás felhasználásának vizsgálatára a dokumentum alapú felülvizsgálat keretében kerül sor.

Az előzőekre tekintettel az Igazgatóság a helyszíni ellenőrzése keretében vizsgált jogcím vonatkozásában az Önkormányzat elszámolását az alábbiak szerint fogadta el:

„ Az Önkormányzat 2015. évi elszámolása helyszíni ellenőrzéssel érintett jogcíme tekintetében az Igazgatóság az Önkormányzat elszámolását javítás nélkül elfogadja, mert a helyszíni ellenőrzés az elszámolásban foglaltakhoz képest eltérést nem tárt fel. ”

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet vitassa meg a beszámolóban foglaltakat és fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Beszámoló a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) megtárgyalta a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról szóló beszámolót.

Képviselő-testület a Balajt Község Önkormányzata által fenntartott falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról szóló beszámolót a - határozat mellékleteként - **e l f o g a d j a .**

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Balajt, 2017. március 22.

**Szabó Zoltán
polgármester**

B E S Z Á M O L Ó

a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A falugondnok évente beszámol a képviselő-testületnek a végzett munkájáról.

Képviselő-testület 2016. március 30. napján tartott ülésén a 28/2015.(III.30.) határozatával elfogadta a falugondnoki szolgálat 2015. évi működéséről szóló beszámolót.

Balajt Község Önkormányzata által fenntartott falugondnoki szolgáltatás szociális szolgáltató a Szociális és Gyámhivatal által 2014. június 20. napján BOC/01/2123-3/2014. számon kiadott működési engedélyét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal módosította.

A 2015. november 12. napján BOC/01/2433-4/2015. számon kiadott Balajt Község Önkormányzata által nyújtott falugondnoki szolgáltatásra vonatkozó adatmódosító határozat 2015. december 3. napján jogerőre emelkedett.

Adatmódosításra az új falugondnoki gépjármű beszerzése miatt került sor.

A falugondnoki szolgáltatáshoz használt gépjármű gyártmánya: Opel típusa: X83, rendszáma: NJA 210. A bejegyzés módosítása a hatályos Tanúsítvány adattartamát nem érinti, ezért annak újabb kiadását a Hivatal mellőzte.

A falugondnoki szolgáltatás 2000. szeptember 15. napjától működik, határozatlan idejű, ellátási területe: Balajt.

2016. évben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala Balajt Község Önkormányzata által fenntartott Balajt Község Önkormányzata Falugondnoki Szolgálat hatósági ellenőrzésére nem került sor.

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015. március 25. napján megtartott ülésén jóváhagyta a Falugondnoki Szolgálat Szakmai Programját a 20/2015.(III.25.) határozatával.

A jóváhagyott Szakmai Program III. fejezete „A feladatellátás szakmai tartalma, módja a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége” C) pontja tartalmazta az „Óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek szállítása a C1) pontja az „Óvodába, iskolába szállítása” feladatellátás tartalmát és módját.

Képviselő-testület 2015. július 29. napján tartott ülésén a 74/2015.(VII.29.) határozatával jóváhagyta az Új Esély Oktatási Központtal a Balajt, Fő út 26. szám alatt található ingatlan használatba adásáról szóló „Megállapodás”-t.

Az önkormányzat 2015. szeptember 01. napjától 2015. november 30. napjáig - óvoda működtetése céljából az önkormányzat tulajdonát képező ingatlant használatba adta az Új Esély Oktatási Központnak.

2015. szeptember 01. napjától helyben működik az óvoda, így a falugondnoki szolgáltatnak feladatai köréből kikerült az óvodáskorú gyermekek szállítása, ezért a jóváhagyott Falugondnoki Szolgálat Szakmai Programjának módosította és a Szakmai Program C) és C1) pontjából kikerült az óvodáskorú gyermekek szállításával kapcsolatos feladatellátás 2015. szeptember 1. napjától.

Utasok szállítása időpont kérésével történik, mivel a szolgálatot ellátó gépjármű 8+1 fős.

A településen két házi segítségnyújtó dolgozik: Fürjes Józsefné és Ötvösné Tóbiás Emőke. Közös beszéljük meg a problémákat és igyekszünk megoldani (pl. gyógyszerek kiosztása).

2015. szeptember 01. napjától megszűnt az óvodások szállítása Edelénybe, így megváltozott a feladatköröm is.

Napra beosztott feladatok:

Hétfő: bevásárlás

Kedd: egészségügyi feladatok intézése

Szerda: önkormányzati feladatok, ügyek intézése

Csütörtök: bevásárlás

Péntek: közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok intézése

Részt vettem a falugondnoki vezetőségi ülésen és programokon.

Március - Elnökségi ülés - Gagyapáti

Április - Szakmai Nap - Kupa

Június - Kulturális Nap

Július - Polgárőrnapi - Taktaharkány

Augusztus - Polgárőr továbbképzés - Múcsony

Október - Idősek Napja

November - Falugondnoki vezetőségi ülés - Hernádcéce

December - Mikulás ünnepség

December - Falugondnoki Közgyűlés - Sóstófalva

Kazincbarcikáról használt ruhák intézésére is sor került.

Havonta a Biztos Kezdet Gyerekház részére történik bevásárlás.

A feladatellátás során a munkanaplót, tevékenységi naplót és vásárlási naplót naponta folyamatosan vezetem, feltüntetésre kerül a szolgálatot ellátó gépjármű kilométer futása is.

Aktívan részt vettem a község rendezvényének előkészületeiben.

Jó kapcsolat alakult ki a község önkormányzat részvételével működő intézményekkel (Biztos Kezdet Gyerekház, Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal). Az intézményekkel szoros, jó munkakapcsolatban állok.

A Közös Önkormányzati Hivatal és a falulakossága közötti levelek, szórólapok kézbesítése önkormányzati beszerzések, kisebb-nagyobb ügyek intézése, melynek igyekszem legjobb tudomásom szerint eleget tenni.

Úgy érzem, hogy a szociális alapszolgáltatás, az éves falugondnoki szolgálat megfelelő, bízom benne, hogy a szolgálat tevékenységével hathatósan segíteni tudta a községünkben élő, rászoruló személyek élet minőségének javításában.

Igyekszem munkámat továbbra is a legjobb tudomásom szerint ellátni a lakosság segítése érdekében.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy vitassa meg és fogadja el a beszámolót a falugondnoki szolgálat 2016. évi munkájáról.

Balajt, 2017. február 27.

Ádám Györgyné
falugondnok

3./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Bányiné Csérged Marianna
vezető főtanácsos

dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Tervezett községi (önkormányzati) rendezvényekről

Tisztelt Képviselő-testület!

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat 2017. évi költségvetésében a „Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása” - 082092 Cofog számon éves szinten 1.200.000.- forint áll rendelkezésre. Ebből az összegből kell fedezni a felmerülő dologi kiadásokat, ami kb. 300.000.- forint.

A könyvtár, művelődési szoba kialakítása megtörtént, a könyvállomány megfelelő elhelyezésének a biztosítása érdekében.

Az önkormányzat 2017. évben két kulturális rendezvény megszervezését tervezi.

A település hagyományainak felelevenítése Idősek Napja rendezvény keretében, vendéglátással egybekötve 2017. október 7. napján, melyre 300.000.- forintot kíván biztosítani.

A másik rendezvényt a Kulturális Nap keretében a gyermekek részére játszóház, és egyéb ügyességi játékok, vetélkedők, versmondó verseny, népi hagyományok felelevenítése, néptánc, népzene, népdal, helyi népi sajátos öltözködés bemutatása 2017. július 15. napján tervezi megtartani, melyre 600.000.- forint fedezetet biztosít az önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére.

A tervezett községi (önkormányzati) rendezvények programját - a határozata mellékleteként - kérem jóváhagyni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet vitassa meg az előterjesztést és fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Tervezett községi (önkormányzati) rendezvényekről

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) megtárgyalta a tervezett községi (önkormányzati) rendezvényekről szóló előterjesztést.

Képviselő-testület a tervezett községi (önkormányzati) rendezvények programját - a határozata mellékleteként - **jóváhagyja.**

Képviselő-testület a tervezett községi (önkormányzati) rendezvények programjához az önkormányzat 2017. évi költségvetésében a „Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása” - 082092 Cofogszámon 900.000.- forint (azaz kilencszáz-ezer forint) összegű fedezetet biztosít, melynek terhére az Idősek Napja rendezvényre 300.000.- forint (azaz Háromszáz-ezer forint), a Kulturális Nap rendezvényre 600.000.- forint (azaz Hatszáz-ezer forint) összeg fordítható.

Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a rendezvények megtartása érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal, illetve 2017. július 15., illetve 2017. október 7.

Balajt, 2017. március 23.

Szabó Zoltán
polgármester

Melléklet a/2017.(III.29.) határozathoz

Tervezett községi (önkormányzati)

Rendezvények

2017. ÉV

Program	Tervezett időpont	Résztevők tervezett létszáma (fő)
Település hagyományainak felelevenítése Idősek Napja rendezvény keretében, vendéglátással egybekötve.	2017. október 7.	80
Kulturális Nap rendezvény keretében a gyermekek részére játszóház, és egyéb ügyességi játékok, vetélkedők, versmondó verseny, népi hagyományok felelevenítése, néptánc, népzene, népdal, helyi népi sajátos öltözködés bemutatása,	2017. július 15.	600

4./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Bányiné Cserged Marianna
vezető főtanácsos

dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Képviselő-testület 2017. január 04. napján megtartott rendkívüli ülésén az 1/2017.(I.04.) határozatában Balajt Község Önkormányzat Képviselő-testülete vállalta az Edelény Város Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott 900 Ft/fő/év emelt összegű hozzájárulás megfizetését a BÓDVA-MED Kft., mint az Edelény székhellyel működő központi orvosi ügyeleti feladatot ellátó egészségügyi szolgáltató részére 2017. január 1. napjától kezdődően az Edelényi Kistérség Többcélú Társulásán keresztül.

Képviselő-testület vállalta, hogy az emelt mértékű hozzájárulás összegét 12 havi bontásban minden hónap 5. napjáig előre átutalja a Többcélú Társulás részére, melyhez kapcsolódóan azonnali beszédési megbízásra ad felhatalmazást a Társulás részére.

A központi orvosi ügyeletet működtető BÓDVA-MED Kft. a települések döntését követően 2017. január 20. napján kelt levelével felmondta az orvosi ügyelet működtetésére kötött szerződést, amely 2017. április 30. napján válik hatályossá.

Az ellátás biztosítása érdekében szükséges a közbeszerzési eljárás kiírása. Az uniós értékhatárt elérő közbeszerzési eljárás 2017. április 30-ig nem zárható le úgy, hogy az esetleges nyertes ajánlattevő a működési engedély megszerzése mellett az OEP-pel határidőben finanszírozási szerződést is kössön.

A központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről szóló határozati javaslatot küldték meg.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy vitassa meg az előterjesztést és fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2017. év március hó 29. napján tartott képviselő-testületi ülésén megtárgyalta a Központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről tárgyú előterjesztést és a következő határozatot hozta:

- a) Képviselő-testület vállalja a közbeszerzési eljárás lefolytatásához szükséges 20.- Ft/fő összegű támogatás megfizetését az Edelényi Kistérség Többcélú Társulása felé azzal, hogy ezen összeg becsült költség, az eljárás végén a Társulás elszámol a társult tagokkal a felhasználásról.
- b) Képviselő-testület vállalja az orvosi ügyelet jövőbeni ellátásának megszervezéséhez a jelenleg hatályos kiegészítő hozzájárulás megfizetését a közbeszerzési eljárásban kötendő szerződés teljesítése érdekében.
- c) Képviselő-testület egyetért azzal, hogy a társulási megállapodás szabályait megszegő, kötelezettségeit nem teljesítő (pl. orvosi ügyelet ellátásához szükséges kiegészítő hozzájárulást nem vagy jelentős késedelemmel fizető) tagokat zárják ki 2017. december 31. napjával a társulásból, melyről a Képviselő-testületek a későbbiekben minősített többséggel hozott határozattal döntenek.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Balajt, 2017. március 22.

**Szabó Zoltán
polgármester**

5./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Óvodai feladatot ellátó telephelyre vonatkozó fenntartóváltás kezdeményezéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosz Mariann, Új Esély Oktatási Központ (székhelye: Edelény, Bányász út 27/A OM azonosító: 028546) fenntartójának, a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási Szolgáltató Központ (székhelye: 4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 49.) képviselőjeként a következő fenntartói döntést hozta 2017. február 28. napján kelt keltezéssel, melyet 2017. március 20. napján kaptuk kézhez:

„ 1. Kezdeményezem, hogy az ÉMOP-4.3.1./A-11-2012-0004 azonosító számú pályázatban - a fenntartósváltás eredményeként - Balajt Község Önkormányzata legyen a kedvezményezett.

2. A fenntartói jogok átadásáról megállapodást kell kötni Balajt Önkormányzatával, amelyben az ingatlan és azt ingóságok tulajdonviszonyait is rendezni kell:

- a beruházásban érintett ingatlan és a pályázatból megvásárolt ingóságok tulajdonjogát át kívánjuk adni az Önkormányzatnak.
- A Balajt, Fő út 2. szám alatti földterület adásvétel útján kerül az önkormányzat tulajdonába.
- A tulajdonjog bejegyzéséig, a pályázati eljárás lezárultáig az ingatlant Balajt Község Önkormányzatának ingyenes használatába kell adni.”

Orosz Mariann, a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási Szolgáltató Központ képviseletében a Magyar Államkincstár BAZ. Megyei Igazgatóságánál kezdeményezi az Új Széchenyi Terv Észak-Magyarországi Regionális Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott ÉMOP-4.3.1./A-11-2012-0004 azonosítószámú pályázathoz kapcsolódó, 2013. 05. 02-án hatályba lépett támogatási szerződés módosítását.

A kedvezményezett önkéntesen kéri a projekt keretében megvalósult óvodai feladatot ellátó telephelyre vonatkozó fenntartóváltást. Az óvodai telephely új fenntartója Balajt Község Önkormányzata.

A fejlesztés címét a változás lekötése céljából kérik lemondosítani a következőre: „Óvodai kapacitásbővítés Balajt településen.”

Fenntartóváltás miatt Kedvezményezett:

Balajt Község Önkormányzata

A fenntartó személyének változása miatt szükséges a Kedvezményezett személyében történő változás is a vállalások teljesülése érdekében. (kelt: 2016.11.11.)

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy vitassa meg az előterjesztést és fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének

...../2017.(III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Óvodai feladatot ellátó telephelyre vonatkozó fenntartóváltás kezdeményezéséről

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta az óvodai feladatot ellátó telephelyre vonatkozó fenntartóváltás kezdeményezéséről szóló előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

- 1.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Orosz Mariann, Új Esély Oktatási Központ (székhelye: Edelény, Bányász út 27/A OM azonosító: 028546) fenntartójának, a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási Szolgáltató Központ (székhelye: 4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 49.) képviselőjeként a hozott fenntartói döntését, mely 2017. február 28. napján kelt - megismerte.
- 2.) Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az ÉMOP-4.3.1/A-11-2012-0004 azonosító pályázathoz szükséges nyilatkozat megtételére, mely szerint Balajt Község Önkormányzata az **Északmagyarországi Operatív Program** keretében meghirdetett **Nevelési intézmények fejlesztése c.** konstrukciójához kapcsolódó ÉMOP-4.3.1/A-11 kódszámú pályázati felhívás B. pontjában meghatározott pályázók köre 1./b) pontban szereplő jogi formában működő szervezetként jogosult lett volna a pályázat benyújtására.
Továbbá nyilatkozzon az Önkormányzat, mint új kedvezményezett bankszámlaszámáról, az önkormányzat székhelyéről, postacíméről, hivatalos képviselő nevééről és elérhetőségéről, a kapcsolattartó nevééről és elérhetőségéről.
- 3.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Támogatási Szerződés módosításához - fenntartóváltáshoz - nyilatkozik, hogy a fenntartóváltás nem eredményezi a projekt szakmai-műszaki tartalmának módosítását, és a projekt elsődleges célcsoportjának módosítását.
- 4.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete nyilatkozik, hogy a támogatott fejlesztést a támogatási szerződésben, és annak elfogadott módosításaiban foglalt feltételek és kötelezettségek mentén fenntartja.
- 5.) Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a szükséges nyilatkozatok megtételére és cégszerű aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

Balajt, 2017. március 23.

Szabó Zoltán
polgármester

6./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Köznevelési megállapodás, valamint adásvételi szerződés jóváhagyásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala, mint a köznevelési feladatot ellátó hatóság, az Új Esély Oktatási Központ - székhely: 3780 Edelény, Bányász út 27/a OM azonosítója 028546 – működési engedélye tárgyában határozatot hozott, a Gondoskodó Szeretet Szociális – Oktatási Szolgáltató Központ (székhelye: 4400 Nyíregyháza, Bocskai út 49. képviseli: Orosz Marianna fenntartó képviselője) által fenntartott Új Esély Oktatási Központ - módosított működési engedélyét visszavonta, és egyben elrendelte az intézmény nyilvántartásból történő törlését a 2017. február 28. napján kelt határozatában. Ezzel egyidejűleg a Balajt, Fő utca 2. szám alatti telephely vonatkozásában azon intézményként, amely a megszűnt intézménnyel jogviszonyban álló gyermekek felvételét nem tagadhatja meg, kijelölte a Szendrőládi Óvodát (székhely: 3751 Szendrőlád, Ady Endre út 32. OM: 201720).

Az Új Esély Oktatási Központ nyilvántartásból való törléséről szóló jogerős határozatot a köznevelési feladatokat ellátó hatóság megküldi Balajt Község Önkormányzatának.

Felhívta a Fenntartó és az Intézmény figyelmét, hogy a gyermekek szüleit/gondviselőit köteles tájékoztatni arról, hogy jogviszonyuk a határozat rendelkező részében kijelölt intézménybe történő felvétellel folyamatos marad, továbbá hívja fel a gyermekek szüleinek, gondviselőjének figyelmét, hogy felvételüket az átvételre kijelölt intézménybe két héten belül kezdeményezzék.

Fentiek alapján az Intézmény 2016/2017. tanévben, 2017. március 1. napjával kezdődően köznevelési tevékenységet nem folytathat.

Tájékoztatja a határozat indokolási részében Balajt Község Önkormányzatát, hogy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74.§ (5) bekezdésében foglaltaknak értelmében szükséges gondoskodnia, az óvodások utaztatásáról a kijelölt intézménybe.

Figyelemmel arra, hogy az Új Esély Oktatási Központ működési engedélyének visszavonásáról és nyilvántartásba történő törléséről szóló döntés végrehajtásának késedelme - különös tekintettel a jelentős összegű tartozás további felhalmozásának elkerülése és a Balajt, Fő út 2. szám alatti óvodába járó gyermekek iskolaérettségi igazolásának esedékességére - jelentős kárral járna, ezért a döntést a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánították.

A határozat indokolása szerint az Új Esély Oktatási Központ tevékenységéhez az óvodai nevelés is tartozik, amelyhez jogszabály által támasztott feltétele óvodapedagógus alkalmazása, ezzel szemben az intézmény nem rendelkezik óvodapedagógussal, amelynek következtében az

óvodába járó gyermekek megfelelő nevelése, gondozása, a tankötelezettségre történő felkészítése nem biztosított.

Az intézmény és annak Fenntartója 2014. évtől kezdődően jelentős tartozást halmozott fel, amelynek összege 37 709 700 forint, amelyből 30 079 386 forint, és 6 hónapot, meghaladóan áll fenn.

Tekintettel arra, hogy a köznevelési intézmény esetében mind a tartozás fennállása, mind az óvodapedagógus hiánya súlyos, az alapvető működést és feladatellátást érintő jogszabálysértés, ezért döntöttek a köznevelési intézmény működési engedélyének visszavonásáról és egyidejűleg a nyilvántartásból való törléséről.

Tisztelt Képviselő-testület!

A Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási és Szolgáltató Központ, mint fenntartó megküldte a köznevelési megállapodást, melyet az előterjesztéshez mellékelem.

A megállapodás megkötésére a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 31. §-a alapján kerül sor.

A megállapodás 2. pontja értelmében a „Felek megállapodnak abban, hogy a fenntartóváltás eljárása során keletkezett Nyilvántartásba vétel átvezetésének jogerős határozata és a Működési engedély módosításának jogerős határozata időpontjának hatályával, valamint finanszírozási szempontból 2017. szeptember 01-től a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási és Szolgáltató Központ mint jogelőd Fenntartó határozatlan időre ingyenesen átadja a Fenntartó átveszi a 3./ pontban megnevezett köznevelési intézmény fenntartói jogát a fenntartáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételekkel együtt.”

A Megállapodás 15. pontjában szerepel, hogy „A földterület megvásárlása a Jogutód fenntartó kötelezettsége, az adásvételi szerződés ezen megállapodás elválaszthatatlan része.”

Az adás-vételi szerződés tervezete az előterjesztés mellékletét képezi.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83.§ (7) bekezdése alapján:

„A fenntartó, a tankerületi központ, valamint az állami felsőoktatási intézmény által fenntartott intézmény esetében az oktatásért felelős miniszter legkésőbb az intézkedés tervezett végrehajtása éve májusának utolsó munkanapjáig hozhat döntést

- a) a nevelési-oktatási intézmény fenntartói jogának átadásával,*
- b) a nevelési-oktatási intézmény átalításával, amely történhet:*
 - ba) egyesítéssel, amely lehet beolvadás vagy összeolvadás,*
 - bb) szétválasztással, amely lehet különválás vagy kiválás,*
 - c) a nevelési-oktatási intézmény átszervezésével*

kapcsolatban.”

A hivatkozott törvény 83. § (8) bekezdése alapján:

„A köznevelési intézmény fenntartója az intézkedés tervezett végrehajtása éve februárjának

utolsó munkanapjáig kezdeményezheti egy másik köznevelési intézmény fenntartójánál, hogy az általa fenntartott intézmény fenntartói jogait és kötelezettségeit a következő tanévtől adja át.”

A Gondoskodó Szeretet Szociális- Oktatási Szolgáltató Központ „Fenntartói Döntés”-e az előterjesztéshez mellékelve

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy vitassa meg az előterjesztést és fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017.(III.29.) H A T Á R O Z A T A

Tárgy: Köznevelési megállapodás, valamint adásvételi szerződés jóváhagyásáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a köznevelési megállapodás, valamint adásvételi szerződés jóváhagyásáról szóló előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

- 1.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási és Szolgáltató Központ (székhelye: 4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 49., adószáma: 18291630-1-15, képviseli: Orosz Marianna képviselő, mint fenntartó (a továbbiakban: Fenntartó), és Balajt Község Önkormányzata (törzs-száma: 548685, adószám: 15548689-1-05 képviseli: Szabó Zoltán) 3780 Balajt, Fő út 55. szám alatti székhelyű szervezet (a továbbiakban jogutód Fenntartó) között a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 31. §-a alapján megkötésre kerülő köznevelési „Megállapodás”-t - határozat 1. melléklete szerint - **j ó v á h a g y j a .**

Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a „Megállapodás” aláírására.

- 2.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási és Szolgáltató Központ (nyilvántartási száma: 00021/2012-001, adószáma: 18291630-1-15, képviseli: Orosz Marianna képviselő) 4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 49. szám alatti székhelyű szervezet, mint Eladó és Balajt Község Önkormányzata (törzs-száma: 548685, adószám: 15548689-1-05 képviseli: Szabó Zoltán) 3780 Balajt, Fő út 55. szám alatti székhelyű szervezet, mint Vevő között - a Balajt 74. helyrajzi szám alatt nyilvántartott 5119 m² térmértékű óvoda megjelölésű belterületi ingatlanra - létrejött „Adás-vételi Szerződés”-t - a határozat 2. melléklete szerint - **j ó v á h a g y j a .**

Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a szerződés aláírására.

- 3.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott óvodai ellátásról, mint helyben biztosítandó közfeladatról - fenntartóváltás eredményeként - 2017. szeptember 1. napjától kíván gondoskodni. Képviselő-testület megállapítja, hogy a Gondoskodó Szeretet Szociális - Oktatási és Szolgáltató Központ, mint jogelőd Fenntartó határozatlan időre ingyenesen átadja,

Balajt Község Önkormányzata, mint Fenntartó átveszi a köznevelési intézmény fenntartói jogát a fenntartáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételekkel együtt.

Az átadásra kerülő Köznevelési intézmény adatai, ellátandó feladatok:

Az intézmény neve: Új Esély Oktatási Központ Balajt telephelyén működő óvoda

Az intézmény székhelye: 3780 Balajt, Fő út 2.

- 4.) Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Balajti Óvoda „Alapító Okirat”-át a - határozat 3. melléklete szerint - **jóváhagyja.**
- 5.) Képviselő-testület elrendeli a jóváhagyott „Alapító Okirat” Magyar Államkincstár részére történő megküldését a törzskönyvi nyilvántartásba vételhez.
- 6.) Képviselő-testület a Balajti Óvoda „Pedagógiai Program”-ját **jóváhagyja.**

Határidő: azonnal, illetve 2017. április 6., 2017. augusztus 31.

Felelős: polgármester, jegyző

Balajt, 2017. március 23.

Szabó Zoltán
polgármester

8./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:
előadó

Készítette: Bányainé Cséreged Marianna

dr. Kernóczy Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Balajt, Szabadság u. 24. szám alatti (261/5 hrsz.) ingatlan elővásárlási jogról történő lemondásról

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyar Árpádné a Gyulai & Beregszászi Ügyvédi Iroda által készített, Balajt, Szabadság út 24. (Balajt 261/5. hrsz.) ingatlanra vonatkozó adás vételi szerződéssel kereste meg Balajt Község Önkormányzatát.

Magyar Gábor tulajdonát képezi az ingatlanon található felépítmény, az alatta levő földterület az önkormányzat tulajdonát képezi, melynek folytán Balajt Község Önkormányzatát a felépítményre elővásárlási jog illeti meg. Kéri, hogy nyilatkozzon az Önkormányzat arról, hogy elővásárlási jogával élni kíván vagy sem, és hozzájárulnak-e az értékesítéshez a felépítmény vonatkozásában.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szerint, ha a föld és a rajta álló épület tulajdonjoga elválik, a földtulajdonost az épületre, az épület tulajdonosát a földre elővásárlási jog illeti meg.

Erre tekintettel az ingatlan vonatkozásában elővásárlási jog illeti meg a Balajt Község Önkormányzatát.

Tekintettel arra, hogy az ingatlan megvásárlását településfejlesztési célok, gazdasági vagy műszaki érdekek nem indokolják, valamint figyelembe véve az Önkormányzat pénzügyi helyzetét, javaslom, hogy Balajt Község Önkormányzata elővásárlási jogát ne érvényesítse.

Az elővásárlási jogról való lemondás a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalása után fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) határozata

Tárgy: Balajt, Szabadság u. 24. szám alatti (261/5 hrsz.) ingatlan elővásárlási jogról történő lemondásról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta Dr. Gyulai Ákos, a Gyulai & Beregszászi Ügyvédi Iroda tagja - a tulajdonos és vásárló érdekében benyújtott - a Balajt, 261/5 hrsz. alatt nyilvántartott, a természetben 3780 Balajt, Szabadság út 24. szám alatti ingatlan elővásárlási jogról történő lemondás tárgyú kérelmében foglaltakat.

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Balajt, 261/5 hrsz. alatt nyilvántartott, a természetben 3780 Balajt, Szabadság út 24.szám vonatkozásában - elővásárlási jogával nem kíván élni.

Képviselő-testület felhatalmazza a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjét az ingatlan adás vételi szerződésében található elővásárlási jogról lemondó nyilatkozat aláírására.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: azonnal

Balajt, 2017. március 22.

**Szabó Zoltán
polgármester**

9./ Napirendi ponthoz

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

Készítette: Bakos Erzsébet
gazdálkodási ügyintéző II.

dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. március 29. napján tartandó munkaterv szerinti nyílt ülésére

Tárgy: Tájékoztatás az önkormányzatok 2015. éves beszámolójának hatósági ellenőrzése alapján önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettség megállapításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Tájékoztatom a Képviselő-testületet arról, hogy a Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóság Államháztartási Iroda a Balajt Község Önkormányzata által 2015. évben igénybe vett, a központi költségvetésből származó támogatások elszámolásának szabályszerűségét felülvizsgálta és ennek keretében a 2015. évi elszámolás egyes jogcímeit a helyszínen ellenőrizte.

A felülvizsgálat megállapításai alapján a 2017. február 28. napján kelt határozatban az Önkormányzat terhére a felülvizsgálat eredményeként összesen: 341.000.- forint, a központi költségvetésből jogtalanul igénybe vett támogatás miatti visszafizetési kötelezettséget állapított meg.

Az Igazgatóság az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 59. § (2) bekezdése szerinti helyszíni ellenőrzésre 2016. november 3-án került sor, mely eltérés megállapítása nélkül zárult. Az Igazgatóság 2016. november 10-én a BOR-ÁHI/1964-6/2016. számon jegyzőkönyvet bocsátott ki a helyszíni ellenőrzésről.

A dokumentum alapú felülvizsgálatra 2016. november 3-tól 2017. február 15-ig került sor, mely eltérés megállapításával zárult. Az Igazgatósága dokumentum alapú felülvizsgálatról 2017. február 7-én jegyzőkönyvet bocsátott ki. Az Önkormányzat a jegyzőkönyvre észrevételt nem tett.

A 2015. évben igénybe vett támogatásokra vonatkozóan az Igazgatóság dokumentum alapú felülvizsgálata alapján tett számszerűsített megállapításait a jegyzőkönyv 1. számú melléklete tartalmazza, melyet tájékoztatásul az előterjesztéshez mellékelem.

Pénzbeli szociális ellátások kiegészítése (2015. évi Kvtv.2. melléklet III.1.)

Az Önkormányzat által a beszámolóban elszámolt összeg: 5.381.226.- forint

Az Igazgatóság által megállapított összeg: 5.040.226.- forint

Az eltérés 341.000.- forint, amely az Önkormányzat részéről ezen a jogcímen jogosulatlanul igénybe vett összeg, amelyre tekintettel az Önkormányzatot a fenti jogcímen visszafizetési kötelezettség terheli.

Ebből a foglalkoztatást helyettesítő támogatás: 277,7 e Ft, rendszeres szociális segély: 23,2 e Ft, óvodáztatási támogatás 40 e Ft., ami nem került felhasználásra.

Tekintettel arra, hogy a 2015. évi beszámoló 5/A űrlapján a kiadás ezer forintban szerepel, az önkormányzatot fenti jogcímen összesen 341 e Ft visszafizetési kötelezettség terheli.

Kérem a tájékoztatás tudomásul vételét, a 341 e forint visszafizetésre került, melynek fedezetét az Önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére kell biztosítani.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalása után fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2017. (III.29.) HATÁROZATA

Tárgy: Tájékoztatás az önkormányzatok 2015. éves beszámolójának hatósági ellenőrzése alapján önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettség megállapításáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) megtárgyalta a tájékoztatás az önkormányzatok 2015. éves beszámolójának hatósági ellenőrzése alapján önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettség megállapításáról szóló előterjesztést.

Képviselő-testület a Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóság Államháztartási Irodának az önkormányzatok 2015. évi éves beszámolójának hatósági ellenőrzése alapján az önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettség megállapításáról szóló határozatában foglaltakat megismerte és az erről szóló tájékoztatást tudomásul vette.

Képviselő-testület megállapítja, hogy az Önkormányzat terhére a felülvizsgálat eredményeként összesen a 341.000.- forint összegű visszafizetési kötelezettségének eleget tett.

Képviselő-testület a 341.000.- forint (azaz Háromszáznegyvenegyezer forint) összeget az Önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére biztosítja.

Határidő: azonnal, illetve költségvetési rendelet módosításának időpontja

Felelős: polgármester, jegyző

Balajt, 2017. március 28.

Szabó Zoltán
polgármester

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a(z) Balajti Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése: Balajti Óvoda
- 1.2. A költségvetési szerv
 - 1.2.1. székhelye: 3780 Balajt, Fő út 2.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2017. szeptember 1.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
 - 2.2.1. megnevezése: Balajt Község Önkormányzata
 - 2.2.2. székhelye: 3780 Balajt, Fő út 55.
- 2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Gondoskodó Szeretet Szociális – Oktatási és Szolgáltató Központ	4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 49.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
 - 3.1.1. megnevezése: Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
 - 3.1.2. székhelye: 3780 Balajt, Fő út 55.

- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának
- 3.2.1. megnevezése: Balajt Község Önkormányzata
- 3.2.2. székhelye: 3780 Balajt, Fő út 55.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: Óvodai ellátás a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § 6. pontja szerint és óvodai nevelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Óvodai nevelés. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.

A gyermek három éves korától ellátja – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat. Óvodai étkeztetés. Képességfejlesztés. Óvodai fejlesztő program szervezése. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése. Sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látás, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Az óvoda alapfeladatának ellátásán túl többletbevétel szerzésére irányuló tevékenységet folytathat elsősorban tanfolyamok szervezésében való közreműködés.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
2	041231	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
3	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
4	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
5	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
6	091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
7	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetés feladatai
8	0960	Oktatást kiegészítő szolgáltatások
9	096010	Óvodai intézményi étkeztetés
10	1040	Család és gyermek
11	104030	Gyermekek napközbeni ellátása
12	104060	A gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok

- 4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Balajt község teljes közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

- 5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A költségvetési szerv vezetőjét nyilvános pályázat útján, határozott időre - 5 évre - Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete bízza meg.

Az egyéb munkáltatói jogokat Balajt község polgármestere gyakorolja. Az intézményvezető kinevezésével, vezetői megbízásával, annak visszavonásával, összeférhetlensége megállapításával, felmentésével, fegyelmi büntetés kiszabásával kapcsolatos hatáskört Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete gyakorolja.

- 5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
2	munkaviszony	a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	megbízási jogviszony	a Polgári Törvényről szóló 2013. évi V. törvény
4	közfoglalkoztatási jogviszony	a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

- 6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: Óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: önállóan működő költségvetési szerv, amely kötelezettségvállalási, utalványozási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel rendelkezik. Pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal Balajti Kirendeltsége 3780 Balajt, Fő út 55. látja el, külön megállapodás alapján.

- 6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám a köznevelési intézmény

	feladatellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Balajti Óvoda	-	50 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	3780 Balajt, Fő út 2.	74	használati jog az önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásáról szóló 4/2013.(IV.25.) önkormányzati rendelet rendelkezése szerint	óvodai nevelés

7. Záró rendelkezés

Jelen alapító okiratot 2017. szeptember 1. napjától kell alkalmazni

Kelt: Balajt, 2017. március 29.

P.H.

Szabó Zoltán polgármester

BALAJTI ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az óvoda nevelési programja

2017. év

Záradék:

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Balajti Óvoda Pedagógiai Programját a 24/2017.(III.29.) határozattal jóváhagyta.

Balajt, 2017. március 29.

Dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

Tartalomjegyzék

I. Óvodai programunk nevelési alapelvei	3
II. Óvodai programunk nevelési célkitűzései	4
1. Gyermekkép	5
2. Óvodakép	6
III. Az óvodai nevelési feladataink	8
a) Egészséges életmód alakítása	9
b) Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés feladatai	12
c) Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	14
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	16
a) Személyi feltételek	17
b) Tárgyi feltételek	17
c) Az óvodai élet megszervezése	17
d) Napirend, hetirend	18
e) Az óvoda kapcsolatai	21
V. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai	22
1) Játék	24
2) Vers, mese	26
3) Ének zene, énekes játék, tánc	28
4) Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	29
5) Mozgás	31
6) Külső világ tevékeny megismerése	33
7) Néphagyomány ápolás, népszokások és jeles zöld napok	35
8) Munka jellegű tevékenységek	36
9) Tevékenységekben megvalósuló tanulás	37
VI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása óvodánkban	39
VII. Gyermekvédelem	48
VIII. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre	37
IX. Az óvodába, iskolába lépés feltételei	51

I. Óvodai programunk nevelési alapelvei

1. Az emberi méltóság tiszteletének elve

Óvodánkban a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás és szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Alapvető követelmény a kisgyermek emberi méltóságának, jogainak biztosítása az óvodai nevelés teljes eszköztárával.

2. A gyermeki személyiség kibontakoztatásának elve

Óvodai nevelésünk minden lehetséges módon segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

3. Pedagógiai etika elve

Biztosítjuk a szülőket a titoktartásról, és tiszteletben tartjuk a családok belső szokásait, ügyeit.

4. Az óvodapedagógus modell fontosságának elve

Mivel a 3-7 éves gyermek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, ezért a felnőtt modell szerepe kiemelkedő jelentőségű.

5. A játékvezető szerepének elve

Óvodai nevelésünk mindenkor gondoskodik arról, hogy a gyermekek fő tevékenységi formája a játék legyen.

6. A másság elfogadásának elve

Egész nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

7. Etnikai öazonosság biztosításának elve

Óvodai nevelésünkben biztosítjuk a nemzeti, etnikai kisebbség öazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését.

8. Az óvoda és a család együttműködésének alapelve

Mindenkor elismerjük a család elsődlegességét, tiszteletben tartva a szülőket. Kapcsolatainkban éreztetjük az őszinte odafordulást, az empátiát, és segítő szándékot addig a pontig, amíg a szülő képes azt elfogadni.

9. A jövő emberképének elve

Nevelésünk folyamán szélesebb körben alakuljon ki a gyermekek emberszeretete, a természet esztétikuma, védelme iránti fogékonysága, a gyors felismerő képessége, kreativitása.

10. Differenciált fejlesztés elve

Egyéni eltéréseket toleráló, arra építő képességfejlesztés, mely segít és alapjául szolgál a gyermek teljes személyiségfejlesztéséhez.

11. A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések elve

Óvodai nevelésünkben az alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek mindig a gyermek személyiségéhez kell igazodnia.

II. Óvodai programunk nevelési célkitűzései

*„Hajolj felém, tanulj meg engem.
Próbáld meghallani csepp
hangomat, hogy rám ismerj.”*

(Szabó Magda)

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekkép

Az **Alapprogram** a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelésünk **gyermekközpontú, befogadó**, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Óvodánkban olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, együttműködővé, segítőkészé válik. Az óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs.

Alapvető feladatunknak tekintjük a személyiség harmonikus fejlesztését. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- az elsősorban nehéz családi körülmények közül érkező, és testi, szellemi mássággal élő gyermekek fejlődésének támogatása és személyiségük fejlesztése
- gyermekeink rendelkezzenek pozitív énképpel, őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg saját értékeiket, erősségeiket
- pozitív beállítódással szeressenek többet tudni, felfedezni, megismerni
- éljenek meg sok élethelyzetet, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz
- legyenek képesek társaikkal és felnőttekkel kommunikálni, kapcsolatot teremteni és a kontaktust fenntartani
- legyenek képesek helyzetekben, tevékenységekben önmagukat is motiválni és kevés felnőtt segítséggel problémáikat egymás között megoldani
- szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, a környezetet
- tiszteljék a hagyományokat
- tudjanak megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat (pl.: a környezet igényeknek megfelelő alakítása a csoportszobában)
- legyenek optimista szemléletűek, jókedvűek, tudjanak örülni a kis sikereknek is
- a testi, szellemi mássággal élő gyermekek rendelkezzenek önbizalommal
- az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ismerjék meg saját kulturális értékeiket, hagyományait
- az intézményünkben, az általános iskola alsó tagozatán folytassák tovább azt az életformát, amit óvodánkban megszoktak.

Rendelkezzenek a gyermekek iskolába lépéskor a következő képességekkel:

- életkorának megfelelően legyen hatékony, képes értékelni a környezetében végbemenő reakciókat
- legyen tisztában saját szerepével
- rendelkezzen reális önismerettel
- képes legyen akaratlagosan viselkedését szabályozni
- legyen szinkronban a képesség, az adott feladat és az elvárható cselekmény
-

2. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer **szakmailag önálló** nevelési intézménye, a **családi nevelés kiegészítője**, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda funkciói: **óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció.**

Biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, együttműködve a családokkal.

Az óvodai nevelésünk célja: az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Közvetetten segítjük az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermek **környezettudatos magatartásának kialakulását.**

Az óvodai nevelésben alapelv:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadással, tisztelettel, szeretettel, megbecsüléssel és bizalommal vesszük körül;
- b) a nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az alkalmazott pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk;
- d) a gyermeket megillető jogok, gondoskodás és különleges védelem valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **szabad játékról;**

E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Óvodai nevelési koncepciónk

Nevelési és oktatási alapprogramként az Óvodai nevelés országos alapprogramját használjuk, kiegészítve a lépésről-lépésre óvodai programmal, valamint az egyéni sajátosságokra jellemző koncepcióval és tematikával.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység a következő módon valósul meg óvodánkban:

Differenciált egyéni fejlesztéssel. A gyermekek személyiségének szabad kibontakozásához, olyan tárgyi feltételeket biztosítunk, amelyek elősegítik, hogy a családokkal együttműködve, megfelelő érzelmi biztonságot nyújtó légkörben játszhatnak, alkothatnak, tevékenykedhetnek a gyerekek. Tevékenységközpontú szemléletünk legfőbb megnyilvánulása az a rendszer, amely egységbe foglalja, integrálja a személyiség fejlődésében meghatározó tevékenységformákat, a játékot, a tanulást, és a munka jellegű tevékenységeket. A központok helye viszonylag állandó. Számuk, a körülhatárolt terek nagysága, felszerelése, berendezése változik. A gyermekek a játékokban átrendezik a teret, kivételt képez az ábrázolás eszköztára, és a homok- víz asztal.

A hét tevékenységközpont a következő:

1. A családi és egyéb szerep szituációs drámajáték központja, valamint a gyermekek saját szükségleteire szervezett munka jellegű tevékenységek színtere.
2. Irodalmi, ének-zenei tevékenységek, mikro-csoportos mozgásfejlesztő játékok kezdeményezésének központja.
3. Homok- víz asztali tevékenységek, modellezések, terepasztali játékok központja, kiállítások színhelye.
4. Építőjátékok, barkácsolás, szerepjátékok központja.
5. Művészeti tevékenységek központja (ábrázolás, kézimunka, kézműves, konstruáló tevékenységek)
6. Manipulációs, asztali, társas szabályjátékok központja
7. Természetismereti központ- az udvar, a külső környezet.

Tapasztalataink szerint ez a rendszer segíti a legjobban a szabad játékot, ez a színtere az általunk felajánlott, választható tevékenységeknek, ezáltal válik a gyermekek természetes élettervévé. A csoportszobában zajló mindennapi élet, a játékos formában szerzett ismeretek, legfőképpen a gyermekek alkotókészségén, bármely kívülálló számára mihelyt belép, azonnal tapasztalható. A lehetőség mindig adott arra, hogy felfedezzék a létező tárgyakat, és anyagokat, a kudarc, és elutasítás félelme nélkül próbálhassanak egy-egy cselekvést elvégezni. Óvodai nevelésünk következő hangsúlya, az életkori szakaszonként jelentkező általános jellemzők mellett az ember egyediségére, a gyermekek között meglévő különbségekre irányul. Ez az INDIVIDUALIZÁLÓ NEVELÉS, fejlesztés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyerekek egyéni különbségként hoznak magukkal. Tehát ahhoz, hogy megfelelőképpen tudjuk munkánkat végezni, nagyon fontos

specifikumok, feltételek szükségesek. Elsősorban a gyermekek egyéni megismerése, a képességek, erősségek, gyenge pontok regisztrálása, a beszélgetések, produktumok elemzése, élményviláguk, tapasztalati körük és információjuk ismerete. Mindezek figyelembe vételével tudunk naponta individualizálva szocializálni, differenciálni, ami a gyermekek oldaláról a folyamatos döntés, választás lehetőségét jelenti. Ha hagyjuk a kezdeti sikereken felbuzdulva önmaguknak nehezítik a feladatokat. Az eltérő fejlettségű gyermekeknek minden helyzetben joguk van más ütemben előre haladniuk, nem várva azokra, akik lassabban haladnak vagy lehúzva azokat, akik már jóval többre képesek.

III. Az óvodai nevelési feladataink

*„Minden nap egyenletes napsütés
és csendes eső légy!
Semmit se süss, ne nyugtalankodj,
lassan, ráérően, biztos,
de gyöngéd kézzel dolgozz! Sok lesz a dolgod!”*

(Freinet)

a) Az egészséges életmód alakítása

Az egészség a teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapota. A megvalósításhoz vezető út első lépéseit tesszük meg, a gyermekek egészséges fejlődésének biztosításával, a tudatos egészségnevelő

munkával az óvoda és a család együtt működésének szorgalmazásával. Az egészséges környezet elengedhetetlen feltétele a csoportszoba, az udvar, a mellékhelyiségek gyermekközpontú megközelítése. Egyszerűnek, mégis sokoldalúnak, mobilnak kell lennie, hisz gyermekeink többsége itt ismerkedik meg először az intézményes nevelés kereteivel, a legtöbb gyermek itt lát először mosdót, wc-t,stb.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása kiemelt jelentőségű. Feladatunk az óvodáskorú (3-6-7 éves) gyermek testi és lelki fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteiknek, mozgásigényüknek kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermek természetes mozgásigényére alapozott rendszeres testmozgás gyakorlata, a mozgás, mint a tanulási képességek kialakulásának fontos pillére
- a gyermek testi képességeinek fejlesztése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása a gondozás központi kérdése. A gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan, egyéni és élettani szükségleteik figyelembevételével kell megterveznünk.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás, ami egyben a testépítést is biztosítja. A konyha biztosítja a speciális táplálkozást igénylő gyermekek ellátását (liszt-érzékeny, ételallergiás, stb.). Folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, így mindenki egyéni szükségleteinek megfelelő mennyiséget fogyaszthat, de emellett szükséges felhívni figyelmüket a rendszeres folyadékbevitelre.

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A gyermekek fejlődési ütemétől függ, mennyi segítséget igényelnek. Törekszünk a családi és óvodai gondozási szokások összehangolására. Fontosnak tartjuk a bensőséges kapcsolat kialakulását, hiszen az óvodapedagógussal együttműködve alakul ki a gyermek igénye az ő

A fogmosás helyes technikájának fokozatos bevezetését már kiscsoportban elkezdjük. Ösztönözzük óvodásainkat az intenzív rágásra, mellőzzük a túlzott édességfogyasztást.

Megtanítjuk gyermekeinket a papír zsebkendő használatára.

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, egyúttal azonban fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is. Figyelünk arra, hogy a gyermekek ne legyenek túlöltözve, ruházatuk kényelmes legyen, ne gátolja őket a mozgásban. Ruhájukat egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz igazítjuk.

A gyermekek mozgásigényének kielégítését és fejlesztését a mozgásfejlesztő tevékenységek szolgálják, melyeket részben a gyermekek szabadon választanak, részben az óvodapedagógus kezdeményezi, szervezi.

A jól szervezett séták, kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a csoport számára.

Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A szabad levegőn való rendszeres tartózkodással növeljük az ellenálló képességüket, ez télen sem maradhat el. Kedvező időjárás esetén igyekszünk a játékot, a különböző tevékenységeket, étkezést a szabadban szervezni.

Különösen nyáron óvnunk kell a gyermekeket az erős, káros hatású napfénytől. Nagy hangsúlyt fektetünk a folyamatos folyadék pótlására, és a gyermekek bőrének védelmében a napvédő készítmények használatára.

A gyermek alvásszükséglete kielégítésének egy része az óvodára hárul. Az általános alvásigényen belül a gyermekeknek egyéenként más-más lehet az alvásszükséglete, ezért biztosítjuk a folyamatos felkelést, ahol a feltételek ehhez adóttak. Igyekszünk a pihenéshez szükséges kedvező körülményeket minden gyerek számára megteremteni és fenntartani.

A növekedés és a fejlődés üteme, jellemzői egyéni sajátosságokat mutatnak, amelyeket a gondozás során figyelembe kell vennünk. Az önkiszolgálás kezdetben komoly feladatot jelent számukra, az adott tevékenységek gyakorlás útján válnak szokássá.

Feladatunk:

- hogy megteremtsük önállóságuk feltételeit,
- a gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása,
- **környezettudatos magatartás** megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme
- a rendszeres testmozgás biztosításával segítsük a tanulás képességének kialakulását

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- önállóan, figyelmeztetés nélkül mosnak kezet, törölköznek, amikor csak szükséges;
- használják a WC-t, vigyáznak a mosdó rendjére;
- fogat mosnak, a fogápolási szereket tisztán tartják;
- hajukat rendben tartják;
- zsebkendőjüket használják;
- az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal látják el;
- önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégzendő feladataikat, és segítséget nyújtanak társaiknak;
- étkezés közben kulturáltan viselkednek;
- helyesen használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát);
- önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek;
- ruhaneműjükkel gondosan bánnak;
- ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére.

Csoportjaink általában vegyes életkorúak, ezért különös gondot fordítunk a különböző testméretekből adódó berendezési tárgyainkra.

Milyen szempontokat érvényesítünk?

- a csoportszobában eltérő magasságú székek és asztalok vannak a különböző csoportok számára.
- a bútorok alacsonyak, elérhetőek színük és anyaguk környezetbarát, nem zavarja a gyermeket.

- függönyök nincsenek az ablakon, ha mégis, akkor csak sötétítés céljából.
- csoportszobáinkban sok szőnyeg található, mind a kisebb korosztály csúszó- mászó tevékenységeinek, mind pedig a nagyobbak intenzívebb mozgásához mérten.
- a felületek (asztalok, bútorok) könnyen tisztántarthatók, melyeket a gyerekek is kezelhetnek.
- az asztalok sarkai legömbölyítettek a baleset megelőzése érdekében.
- az óvodaudvar nagysága és tagoltsága elegendő teret biztosít a gyermek mozgásigényének kielégítéséhez.
- az udvarról könnyen megközelíthető az épület földszintjén lévő mosdó, ahová az udvaron tartózkodó gyerekek bármikor bemehetnek, igénybe vehetik.

Gyermekvédelem és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az ide vonatkozó, jelenleg hatályban lévő törvény értelmében óvodánk részt vesz a gyermekvédelmi munka koordinálásában. Ennek célja, a gyermek családban történő felnevelésén, a veszélyeztetettség megelőzésén, egy helyi védőháló kiépítésén kívül – szemléletformálás, a társadalmi tolerancia befolyásolása, alakítása. Óvodánk szociális ellátó funkcióját a gyermekek gondozásával – ellátásával alapozza meg. Ebbe a körbe tartozik: az egészséges napirend, a gyermekek életkorához, igényeihez igazodó étkeztetés, a megfelelő tárgyi környezet, a balesetmentes nevelés feltételrendszere és még sok olyan feladat, amelyet az „egészséges életmód alakítása” címszó alatt már részletezzünk.

b) Az érzelmi , erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek sajátossága, hogy magatartásában az érzelmek dominálnak. Az óvodás az érzelmeiből táplálkozik, érzelmei irányítják, ösztönzik, motiválják vagy fékezik, de minden esetben befolyásolják minden tevékenységét. Alapvető szüksége belső állapotának, érzelmeinek kifejezése. Igyekszünk olyan szituációkat teremteni a gazdag, változatos tevékenységrendszerben, amelyekben a gyermek választásaiban, döntéseiben, a helyzetmegoldásokban való tájékozódása során meg tanulja irányítani saját érzelmeit.

A nevelés, a szocializáció feltétele a családi légkör, amelyben a gyermekek a különböző tevékenységeket önként választják, és élvezetes játéknak tekintik. Értékes, aktív, pozitív tulajdonságokban gazdag személyiség csak játékos, örömteli hangulatban, felnőtt és gyermek szeretetkapcsolatában, harmonikus együttműködésében válhat. Ezért szükséges, hogy az óvodában a gyermeket **érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör** vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális és erkölcsi érzékenységének fejlődését, „én” tudatának alakulását, és engedjen teret **önkifejező, önérvényesítő** törekvéseinek;
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségeit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, **tiszteletére**.

Az óvodapedagógus a gyermekek **közösségi életének** irányítója. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából **modell értékű az óvodapedagógus** és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A gyermekek közötti kapcsolatokat életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják. A gyermek nyitottságára építve óvodapedagógusaink elősegítik, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermekek különböző érzelmekkel fogadhatják az óvodát. A beszoktatás időszaka meghatározó. Az anyától való elszakadás elbizonytalanítja a gyermeket. A pozitív érzelmi kapcsolat az a fogódzó, amiben megkapaszkodva a gyermek fel tudja dolgozni ezt az eseményt. Fontos, hogy felismerjük, milyen módon találhatjuk meg a legkönnyebben az utat a gyermekhez. Fontosnak tartjuk, hogy mielőtt bekerül a gyermek az óvodába, ismerjen meg bennünket, óvodapedagógusokat. Ehhez tervezzük a családi napot, bölcsődei, illetve családlátogatásokat. Ekkor nyílik lehetőségünk megismerni a szülők nevelési módszereit, a gyermek környezetét.

A különleges gondozást igénylő kisgyermek a lelki élet minden területén és életének minden megnyilvánulásában más. Őket elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segítjük.

Az óvodánk sajátos élete lehetővé teszi és kihasználja azt a tényt, hogy a tevékenységekben való aktív részvétel képes lényegi és tartós változást létrehozni a gyermek személyiségében.

Feladataink:

- a meglévő, már kialakult képességek, tulajdonságok egyénenkénti fejlesztése;
- a különböző szociokulturális családokból érkező gyerekek iránt megnyilvánuló szeretet kimutatása;
- az adottságokból eredő másság tiszteletben tartása;
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek: a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek gondozása, korrekciója együttműködve intézményünk által kijelölt szakemberekkel
- a személyes érzelmi kötődések elősegítése, az esetleges zavaró körülmények okainak felderítése;
- az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálása, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozása;

Az együttműködés a szocializáció alapja. A felnőtt és a csoport hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosít a kisgyermeknek a társas együttműködésre. Különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. A közös tevékenységek során alakulnak ki a társas kapcsolatok, és bontakoznak ki a csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák. Az óvodai életünk szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A szocializáció mértéke függ: az eltérő kultúrától, más és más családi háttértől, és az egyes gyerekek eltérő fejlődési ütemétől.

Az óvodapedagógus a család mellett – és nem helyett –, mint egyenrangú partner vesz részt a nevelés folyamatában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire;
- ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért eredményeknek;
- kialakul a csoport iránti érdeklődés, természetes szükségletté válik a közös tevékenység;
- együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt, toleránsak egymással szemben;
- felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe;
- önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit;
- érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvodapedagógus kérését, útmutatását. Felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság);
- adott tevékenység (játék, tanulás, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják;
- az óvodapedagógus, a dajka vagy társaik kérésére és saját kezdeményezésükre a közösség számára hasznos feladatot végeznek, tudatosodik bennük, hogy ezt a csoport érdekében végzik;
- a megkezdett munkát felszólítás nélkül befejezik;
- felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le;
- spontán alakuló vagy az óvodapedagógus által létrehozott kiscsoportban képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé- és mellérendelési viszonyokat;
- önálló véleményalkotásra is vállalkoznak, választanak és döntenek ismert helyzetekben.

c) Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok adására nagy figyelmet fordítunk. A beszélőkedv mellett alapvető feladatunk beszédhelyzetek teremtése a gyermekek számára. Mi, óvodapedagógusok segítjük az óvodai műveltség átadását, ápolását a gyermekeknek életkorukhoz illő tartalommal. Mással nem helyettesíthető beszédhelyzeteket teremtünk - ilyenek pl. a napi rendszerességgel ismétlődő beszélgető-körök.

A beszédfejlődés optimális szintere a játék, mert a közös játék oldott légköre a gyermekben feloldja a beszédgátlást, ezáltal élénk interaktív, kommunikatív kapcsolatba kerülnek egymással és a felnőttel. A jókedvű játéksituációkban újabb és újabb szavakkal kifejezésekkel gazdagodik a gyermek szókincse, fokozódik beszédkedve, javul beszédértése. A szerepjátékban kimeríthetetlenek a gyakorlási lehetőségek.

A képzelet, az érzelem, a gondolkodás, a ritmikus mozgás és a kifejező beszéd természetes összekapcsolásának példájával tanítjuk a gyermekeket a folyamatos beszédre, az értelmes párbeszédre, a befogadás és kifejezés változatosan megformált módozataira. A gyermekek anyanyelvét, szókincset fokozatosan bővítjük. A gyermek fejlődésében és fejlettségében figyelembe vesszük a család szerepének jelentőségét.

Az óvodában fokozzák a beszédaktivitást a bővülő társas kapcsolatok, a változatos kommunikációs helyzetek. A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja az óvodapedagógus és a gyerekek közötti szeretetteljes viszony, a jó csoportléggör.

A család mellett az óvodapedagógus fejleszti leghatékonyabban a gyerekek kommunikációs képességét ebben az életkorban, amikor a legfogékonyabbak. Az óvodapedagógus beszéde fontos, hogy

nyelvtanilag kifogástalan, egyszerű, de mégis kifejező legyen, beszéde modellértékű. Ismerje anyanyelvét; önképzéssel, a szakirodalom, a közművelődési lehetőségek felhasználásával fejlessze anyanyelvi kultúráját.

Feladataink ezzel kapcsolatban:

- a gyermek kérdésére mindig válaszoljunk;
- tegyünk fel kérdéseket, melyekkel fejlesztjük gondolkodásukat, beszédre ösztönözzük őket;
- vegyük figyelembe az egyéni beszédsajátosságokat, az egyéni fejlődés különbségeit;
- kezdeményezzünk és játszunk a gyermekekkel „anyanyelvi játékokat”;
- ismerjük fel a beszédhibákat;
- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel;
- a beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése;
- szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása;
- folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása;
- nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése. Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén. Kiscsoportban logopédushoz irányítjuk a gyermeket, ha súlyosabb vagy rögzült beszédhibát, akadályozott beszédfejlődést, dadogást tapasztalunk; öt éves korban mindenképpen el kell kezdeni a beszédhibás gyermekek logopédiai kezelését.
- a szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása;
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

Az értelmi nevelés feladatait is csak komplex módon értelmezve valósíthatjuk meg, hiszen az egyes tevékenységekben kialakult készségek, képességek kölcsönösen visszahatnak egymásra. A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket. Ezáltal további élményeket, tapasztalatokat szerezhet a szülőföldjéről, szűkebb és tágabb környezetéről.

A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire építés a kompetencia alapú nevelésben többet jelent, mint a hagyományos óvodapedagógiában. Nemcsak az óvodapedagógus által tervezett téma és a gyermekek előzetes tapasztalatainak, élményeinek összekapcsolását, illetve a differenciálásra való felkészülést jelenti, hanem azt is, hogy az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva, velük együtt választ témát, projektet. Kiemelt feladat az általunk irányított tanulási formák közül a különböző élethelyzetekben való gyakorlás, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás lehetőségének biztosítása

A kompetencia alapú neveléssel összhangban a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése váltja fel az általunk kezdeményezett foglalkozásokat.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- az értelmi képességek, kompetenciák (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Meleg, oldott légkör biztosításával arra ösztönözzük őket, hogy kíváncsiságukat kielégíthessék, bátran kérdezzenek, ha valami felkeltette érdeklődésüket, vagy számukra nehézséget okozó dologgal találkozhatnak.

A nevelés folyamatában nagy jelentősége van a gyermekek motiváltságának.

Az ismeretszerzés legyen a gyerekek érdeklődésére épülő, játékos jellegű.

Fontos elvünk, hogy nagy figyelmet fordítunk a gyermekek beszélőkedvének kialakítására, fenntartására, a gyermekek meghallgatására, mert a beszélgetés módot ad a szavak megértésére és a megértés öröme újabb beszélgetésre ösztönzi őket. A beszéd, beszélgetés közben a másoktól kapott információ tágítja az ismeretszerzés lehetőségét.

Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása során a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése és bővítése mindenkitől megkívánja, hogy tanuljunk meg a gyermek szemével látni, érezzük át, mennyire fontos számára, hogy mit fedezett fel, mit vett észre, mi az, amiben segíthetünk neki.

A gyermeket körülveszi a sokszínű természet, számtalan érdekes és izgalmas dolog. A különféle tevékenységekben való aktív részvétel által minél több érzékszerv segítségével szerezhetnek tapasztalatokat – a mozgástól, játéktevékenységtől kezdve a különféle ábrázolási tevékenységekig, nem beszélve a zenei, irodalmi élményekről, a természetben megfigyelhető jelenségekről.

Programunkban játékos tevékenységekben problémamegoldó nevelési alaphelyzetek megteremtésén keresztül szeretnénk elérni, hogy a gyermekek kreatív személyiséggé váljanak. Az értelmi képességek kibontakoztatása az önálló, alkotó gondolkodás megalapozására irányul. Olyan ismeretek, jártasságok, készségek kialakítása a célunk, amelyek képessé teszik a gyermekeket, hogy környezetükben el tudjanak igazodni, az élet változó körülményeit figyelembe véve oldják meg a feladatokat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- az óvodáskor végére az egészségesen fejlődő gyermekek folyamatosan és érthetően beszélnek;
- a szavakat tisztán ejtik, ki tudják fejezni gondolataikat, érzelmeiket;
- végig hallgatják és megértik mások beszédét;
- a beszédhelyzetekhez megfelelő viselkedési formákat tudnak alkalmazni;
- helyesen használják a névmásokat, névutókat, a jövőidejű igeidőt és az igemódokat;
- beszédük jól érthető, anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű;
- beszédüket természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik;
- tisztán ejtenek minden beszédhangot;
- a gyermekek rendelkezzenek megfelelő finommotorikával, kiegyensúlyozott mozgáskoordinációval;
- tér- és időészlelésük életkoruknak megfelelő legyen;
- önkéntelen figyelmük a szándékos és kitartó figyelem felé haladjon;
- pozitív érzellemmel viszonyuljanak a megismerés felé;
- képesek legyenek különböző gondolkodási műveletek végrehajtására;
- fedezzék fel, fejezzék ki a dolgok közötti összefüggéseket;
- gondolataikat érthetően, tagoltan fejezzék ki.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

a) Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, alkalmazásuk egyik alapfeltétele a főiskolai végzettség. Számunkra nagyon fontos, hogy az a pedagógus, aki egész nap, a nevelés egész folyamatában hat a gyermekekre pozitív, követésre méltó modell legyen számukra. Öltözködése, megjelenése, beszédstílusa, elvei megfeleljenek a korosztály által támasztott követelményeknek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta legyen a gyermek számára. A felkészültségünk, tudásunk nem garantált életünk végéig. Permanens önképzésünkkel tudjuk tudásunkat szinten tartani. Alkotó óvodapedagógus – magatartásunk azt jelenti, hogy mindig keressük a tovább lépés lehetőségeit, a kihasználatlan erőforrásokat, a külső támogatókat. Nem engedhetjük meg, a passzív várakozó álláspontot önmagunknak. A szűkebb környezet állandó tanulmányozása, a pályázati lehetőségek kiaknázása, és még ki nem elégített igények felvállalása élteti a következő években óvodánkat. Ez a magatartás az autonómiát érvényesítő, önfejlesztés gyökere. A nem pedagógus végzettségű segítő képesek alkalmazkodni a napi, ill. a váratlan feladatokhoz, munkájukat mindenkor megbízhatóan végzik. Az óvodai nevelés eredményességéhez hozzá kell járulnia az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak munkájának.

b) Tárgyi feltételek

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy maximálisan szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Az étkezés a közös ebédlőben történik, meghatározott időkeretek között. Az esztétikusan felszerelt étkezőben a gyermekek kulturáltan étkeznek, meg tanulnak együtt élni a nagyobb gyermekekkel, s a mindennapok során akaratlanul is megtapasztalhatják az iskolai étkezés normáit, szabályait, elvárásait.

Megvalósítandó terveink a következő évekre:

- a berendezés egyes elemeinek cseréje
- a tevékenységközpontokban folyó nevelő munka eszközeinek bővítése
- a külső környezet alakítása –a meglévő játszóhelyek bővítése:
- még több mászási lehetőségek biztosítása
- pancsolási, sarazási lehetőség
- famegmunkáló, barkácsoló hely
- kiskert, ahol a gyerekek az általuk ültetett növényeket gondozhatják
- udvari ivási és kézmosási lehetőség létrehozása
- árnyékos, teraszos terület a pihenni vágyó gyermek számára
- betonos és füves terület a labda és szabadtéri játékok biztosítására

c) Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk reggel 7³⁰-tól, délután 16.00-ig tart nyitva. A szülők igényeitől függően ez az időpont kitolódhat. Házi rendünk a gyermekek nyugalmanak a tisztaság mindenkori megtartásának érdekében született. A gyermekek szülei, hozzátartozói bármikor bekapcsolódhatnak a csoport életében, akár egész napra is. Amennyiben betegség jeleit tapasztaljuk egy gyermekben, azonnal értesítjük a szülőket, megérkezésükig a legoptimálisabb körülményeket biztosítjuk számukra. Napirendünk kialakításakor arra törekedtünk, hogy rugalmas kereteket biztosítsunk a tevékenységformákhoz, melyek folyamatosan – várakozási idő nélkül – a játékból játékba vezetik a gyerekeket és rendszeresen követik egymást. Hagyományörző programunk napi rendszerességgel a tevékenységekhez szorosan kapcsolódva indirekt módon jelenik meg tematikus terv alapján. Ha a gyerekek elfáradnak, vagy megunják a tevékenységet bármikor folytathatják a játékot kedvük szerint úgy, hogy kipihenjék magukat. Az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítésére a csoportszobában, valamint a csoportszobák előtti térben szervezünk mozgásos szabály játékokat. Óvodánkban a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, az óvodáskorban óvodapedagógus által felajánlott „kezdeményezett” foglalkozáson is megvalósulhat. A játékos tanulás a felajánlott tevékenységek körében zajlik, melynek három formája van:

1. Kötelező, nagycsoportos formában történő mozgásfejlesztés:

A játék és a tanulás színtere ugyanaz, kivételt képez a rendszeres, fokozatosan kötelezővé váló, nagycsoportos Formában szervezett mozgásfejlesztés (testnevelés).

2. Kötelezően választható tevékenységek:

Csak a nagyoknak kötelező, amikor felajánljuk egyszerre a többféle tevékenységet egyazon témából választani.(pl. a tavasz témakörön belül :tavaszi tábló készítése, tavaszt idéző színek, tavasszal kapcsolatos vers tanulása. A választást követően a gyerekek a tevékenységet szabadon alakítják, majd érdeklődésüknek megfelelően váltanak. A kötelezően választható tevékenységek felajánlását mindig egy ún. „beszélgető kör” előzi meg, amikor felvetjük a témát valamilyen érdeklődést felkeltő eszközzel, vagy témát megelőző élményszerző séta felelevenítésével. Ezután ajánlunk választható tevékenységet, és megkezdődhet a „feldolgozás” a mikro csoportos formában történő egyéni fejlesztés.

3. Választható tevékenységek:

A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetből, gyermeki kezdeményezésből vagy felajánlással, indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése. A három-négy évesek számára minden tevékenység választható. A kötelezően választható és a felajánlott tevékenységek szervezésének feltételei:

- Ne vonja ki a nagyokat a tartalmas játékból, ne zavarja a szabad játékot.
- Általában egy szervezett helyzetet követ ez a forma (pl. beszélgető kör)
- A felajánlott tevékenységeket mindig differenciáljuk a fejlettségi szintnek megfelelő eszközzel, feladattal.
-

Szellemiségünktől távol áll a direkt kényszerítő megoldás. A kötelezően választható tevékenységeket novembertől április végéig szervezzük a tanköteles korú gyermekek számára

d) Napirend, heti rend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van az intézmény szokásaira, igényeire. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A napi étkezések közül az ebéd időpontja kötött. A reggeli/ tízórai, uzsonna időpontját a gyerekek igényei szerint alakítjuk. Ezeket befolyásolják:

a családok helyzete, szokásai, az óvodába érkezés ideje, evett-e már otthon a gyermek, stb. A folyamatosságot egy meghatározott időkereten belül biztosítjuk. Ez a gyerekek egészségének védelmében fontos.

A folyamatos napirend szervezésével lehetővé tesszük, hogy óvodásaink személyiségformálása egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni ütem és egyéni igény szerint történjen. A gyermek döntheti el, hogy – egy időegységen belül – mikor kezd, és mikor fejez be egy tevékenységet.

Napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Lehetővé tesszük előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Úgy alakítjuk napirendünket, hogy a legtöbb időt az elmélyült, nyugodt játékfolyamathoz igazítjuk. Figyelembe vesszük az évszakok változásait, hogy a gyermekek lehetőség szerint minél több időt tölthessenek a szabad levegőn. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki a gyermek biztonságérzete, tájékozódása és a szokások alakulásának érdekében. Napirendünk biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak megfelelő változásait. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógusok irányítják.

Napirend

7.30-8.30	Az óvodába érkező gyermekek fogadása, játék és egyéb szabadon választott tevékenységek, mindennapos testnevelés
8.30- 9.00	Reggeli, tisztálkodás
9.00-10.30	Szabad játék, tevékenységközpontok működése, tevékenységben megvalósuló tanulás
10.30-11.30	Séta, kirándulás, udvari játék, tisztálkodás
11.30-12.00	Ebéd
12.00-12.30	Tisztálkodás, fogmosás
12.30-14.45	Délutáni pihenő, tisztálkodás
14.45-15.15	Uzsonna
15.15-től	Szabad játék, udvari játék

Hetirend

A heti rend összeállításának elvei:

- naponta biztosítsuk a mozgásfejlesztést
- heti két alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés
- a 3-4 éves gyermekeknél novembertől vezethető be az eltérő fejlettségeket tolerálva a kötelezettség
- havonta egy alkalommal minden korosztály számára közös ének-zenei tevékenységet szervezünk
- a műveltségtartalmakat integráló tevékenységeket úgy tervezzük, hogy naponta van lehetőség a művészeti tevékenységekre
- vegyes életkorú csoportban figyelünk a választható és a kötelezően választható tevékenységek egyensúlyára
- a komplex személyiségfejlődés biztosítása érdekében szervesen kapcsolódnak egymáshoz a különböző fejlesztési területek
- a heti rend ugyanakkor rugalmas, az időjárástól, egy-egy aktuális eseménytől függően változhat, a spontán helyzetekhez való alkalmazkodás jellemzi.

Tervezés

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

A terv keretszerűen tartalmazza azokat a célkitűzéseket, amelyeket az év során szeretnénk elérni. A tevékenységeket az évszakokhoz kötve projekt formájában dokumentáljuk. Egy-egy terv időtartama lehet rövidebb: két – három nap, vagy hosszabb: 3-4-6 hetet magába foglaló tevékenységek sorozata. A projekt hosszúságát mindig meghatározza a gyermekek érdeklődése, kapcsolódó élményeik, az óvodapedagógus motivációja. Legtöbb esetben az óvodapedagógusok tudatosan kezdeményezik, tervezik az éves anyaghoz kapcsolódva, de kezdeményezheti a gyermekcsoport és a szülő is. A gyermekek adottságait, egyéniségét személyiségét mindig figyelembe vesszük.

A projektrendszer magában hordozza annak lehetőségét, hogy a gyermek olyan mélységben legyen benne az adott témában amennyire szeretne, egyedül vagy társsal.

Projektet a világ minden jelenségéről lehet készíteni, hiszen az ismeretek, információk halmaza folyamatosan bővül.

A fejlődés nyomon követésének dokumentuma - az óvodapedagógus tájékoztatást készít a gyermek fejlődéséről, javaslatot tesz a további fejlődéshez szükséges fejlesztés feladatairól. Abból a tényből, hogy óvodáskorban a játék a személyiségfejlődés leghatékonyabb eszköze következik, hogy a gyermeki fejlődést is legcélszerűbb egy jól felépített, a játékban való megfigyelés elsődlegességét arányaiban is kifejező szempontrendszer alapján értékelni.

A gondozási szokások kialakítását, fejlesztését: kis-, középső csoportban 3 havi, nagycsoportban éves ütemezéssel tervezzük és értékeljük. Figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A csoportok szervezése

A csoportok kialakítását helyi adottságok, szokások, igények befolyásolják. Bármilyen a csoportösszetétel, a legfontosabb kritérium az, hogy abban a gyerekek, és óvodapedagógusok egyaránt jól érezzék magukat.

Programunk bármilyen összetételű (osztatlan, részben osztott, homogén) csoportokban egyaránt jól alkalmazható.

Az óvodai életről fényképeket, feljegyzéseket, dokumentumokat készítünk. Ezek a következők:

- csoportnapló-nevelési terv
- témák projektrendszerben való feldolgozása
- felvételi és mulasztási napló, személyiséglap

e) Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatai más nevelési szintekkel

Az óvodai nevelés funkcióiból fakadóan programunk fontos eleme, hogy az óvodába lépést megelőző, az óvodáskor alatti, és az azt követő időszakban folyamatos kapcsolattartást és együttműködést alakítsunk ki a gyermeket segítő, a gyermek érdekeit képviselő szintekkel.

Család és óvoda

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Gyermekismeretünk, gyermekszeretetünk, pedagógiai és pszichológiai felkészültségünk segítségével egészítjük ki a családi nevelést.

A családi nevelés különbözősége miatt arra törekszünk, hogy minden egyes családdal külön-külön is találjuk meg az együttműködés legmegfelelőbb módját. Javaslatot tehetünk, és segítséget nyújthatunk a nevelésben, de biztosítani kell a szülőnek azt a jogát, hogy belátása szerint nevelje gyermekét.

Egyre gyakoribb jelenség a családban végbemenő funkcionális változás az átmeneti vagy tartós hátrányos helyzet. Ilyenkor az óvoda igyekszik korrigálni a nevelésben jelentkező hiányosságokat.

Programunk szellemiségében nyitott óvoda létrehozására törekszünk.

A szülők bevonása a gyermekek egészséges életre nevelésében az óvodai nevelés sikerének egyik alapja. Az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató 3-4 éves nevelési folyamat eredménye, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést. Számos lehetőségünk van az együttműködésre, a bizalom erősítésére, hiszen nálunk minden nap nyílt nap. A kapcsolattartás következő lépcsőfokát azok jelentik, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a gyermek korábbi, illetve későbbi életében:

A családdal való együttműködés lehetőségei:

- ismerkedő látogatás az óvodában
- tájékoztató jellegű találkozások (szülők-nevelők ismerkedése, beszélgetés)
- családlátogatások (rendszeres látogatás, otthoni környezet megismerése)
- a reggeli leadás és délutáni gyermekátvétel ideje (információs, kommunikációs lehetőség a gyermek esetleges aktuális problémáiról)
- szülő-pedagógus értekezletek (elképzelések, észrevételek, fenntartások stb)
- hírlevél – speciális eseményekkel, rendezvényekkel kapcsolatos információk
- üzenő füzet (egyéni üzenetek, személyes információk)
- közös programok (szülőkkel, gyerekekkel, pedagógusokkal közösen szervezett programok – kirándulások, bográcsozás, szalonna sütés, gyermeknap, stb...)

- szülők a csoportban (szülői foglalkozások bemutatása, nagyszülők bemutatói: szöveg, fonás, stb. ...)

Egészségügyi szolgáltatók és óvoda

Szükség szerint kérjük, és igénybe vesszük az egészségügyi intézmények segítségét. Gyermekorvos, védőnő.

Gyermekfogászat – évente egy alkalommal szűrővizsgálat.

Iskola és óvoda

Nálunk egyedi módon élik meg a gyerekek az óvodából az iskolába való átmenetet, mert a legtöbb óvodás ebben az épületben, ebben az általános iskolában kezdi meg tanulmányait. Az óvodából tovább lépve nem terhelik a gyermek idegrendszerét felesleges gátlások, félelmek, szorongások, itt mindenki tudja, sikerélményhez juthat, mert megszokta a nagy gyermekek közösséget, és a szülőket helyettesítő nevelőket. Az óvodás gyermekeink ismernek minden felnőttet, mert egy folyosó választja el az óvodai csoportokat az iskolai osztályoktól, melyen bármikor végig lehet menni mindkét oldalról. A tanítók felé nyitás, a kapcsolat felvétele és a hatékony, kölcsönösen gazdagító szakmai együttműködésben a kezdeményező szerep a miénk óvodapedagógusoké.

Az együttműködés formái:

- szakmai fórumok szervezése,
- kölcsönös tapasztalatszerző látogatás,
- iskolalátogatás a nagycsoportosokkal – ovi sulis,
- az első osztályos gyermekek meglátogatása,
- iskolás gyermekek szereplése az óvodában (bábjáték, hangverseny).

Pedagógiai szakszolgálat intézményei és az óvoda

Pedagógiai, pszichológiai segítségnyújtás a fejlődésben elmaradt, a magatartászavarral és részképesség-hiánnyal küzdő gyermekek fejlesztése érdekében.

A gyermek tanulási, szociális problémáit egységben, komplex rendszerben kezelve, szakemberekkel együttműködve segítjük megoldani (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő)

A nevelési tanácsadó és a szakszolgálat szakemberei egész év folyamán részt vesznek az arra rászoruló gyermekek segítésében, szaktudásukkal folyamatosan segítséget nyújtanak az óvodáskorú gyermekeknek.

Az együttműködés formái:

- tapasztalatszerző látogatás a nevelési tanácsadó részéről,
- folyamatos kapcsolattartás az óvónő, a nevelési tanácsadó, a szakszolgálat és a szülő között,
- előadások, szakmai fórumok szervezése,
- szakember meghívása intézményünkbe,
- korszerű szakirodalom, kiadványok beszerzése.

V. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

*„A játék az különös.
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó.”*

(Kosztolányi Dezső)

1. Játék

A cselekvéses, a képi, a szimbolikus funkciók szerveződése, összerendeződése teszik a játékot a legfontosabb tevékenységi rendszerré.

Játékidő

Óvodánkban a tudatosan kialakított családi környezet segíti azon törekvésünket, hogy a gyermekek rendelkezésükre álló időt elmélyült, tartalmas, nyugodt játékkal tölthessék. A napi rendben biztosított szabad játék idő tartalmában a gyerekek szabadon elvehetnek a csoportszobából bármit, s kedvük szerint játszhatnak.

A játék helye

A csoportszoba mobilitásából adódóan lehetőség nyílik az alkalmankénti átrendezésre. Egy-egy témaprojekt feldolgozásánál, gyermeki kezdeményezésből, vagy felajánlással alakulhatnak ki, újabb szerepjátéki színterek (pl. testünk témaprojekt: orvosi rendelő berendezése, és az ehhez szükséges kiegészítők; foglalkozások témaprojekt: fodrász szalon, postahivatal berendezése). Mobil környezetünkben a tevékenység központokban folyó játék eredményezi azt az egyedi szocializációs formát, amelyben, ha leszűkítjük a teret „ún.” játszó kuckókat hozunk létre. Ebben a kisebb környezetben a közösségi együtt élés szabályait intenzívebben megélhetik a gyerekek, alakulnak a társas kapcsolatok, barátságok szövődnek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek életkoruknak, élményeiknek, szükségleteiknek megfelelő játékot választanak;
- játékuk legyen kitartó, elmélyült;
- önálló, kezdeményezőképtelenséggel válasszanak anyagot és eszközt az adott tevékenységhez;
- kapcsolódjanak be közös játékba;
- képesek legyenek a szocializáció szabályait betartani, egyezkedés, választás után fogadja el társai javaslatát;
- hozzanak létre egyszerű modelleket;
- kapcsolódjanak be képességfejlesztő, logikai gondolkodást igénylő játékokba;
- legyenek képesek szabályjátékok megtanulására;
- mozgásos játékokban érvényesüljön az egészséges versenyszellem.

Játékszerek és játékeszközök

Jelenleg a gyermekek számára többnyire játékszerekkel szereltük fel a csoportszobát, ezek megfelelnek a szakirodalom által meghatározott feltételeknek. Játékaink esztétikusak, a gyermekek életkorához igazodnak, elősegítik a sokoldalú fejlődést. Fontos, hogy fantáziájukat, gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket fejlesszék. Legyen balesetmentes, könnyen tisztítható. Játékeszközként használjuk a környezetben fellelhető dolgokat is (kavics, faág stb.). A dramatikus játékeszközök ösztönzik a gyermekeket fantáziájuk megvalósítására. A gyermeki önkifejezőmódokat a bábozás eszközei teljesítik ki. Fontosnak tartjuk ezek állandó jelenlétét és helyét a napi életben.

A megfelelő, készen vett játékeszközök biztosítása mellett, az óvoda által a játékhoz adott többlet meghatározó elemei a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök. Ez a többlet napjainkban különösen nagy jelentőségű, mert nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen. Megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

A játék tartalmát kiegészítjük: énekes, táncos játékokkal; dramatikus játékokkal; játékszer kiegészítésével; mozgásos játékokkal; számítógépes fejlesztő játékokkal.

Az óvodapedagógus modell szerepe, attitűdje

Felelősségünk, fejlesztőtevékenységünk meghatározó jelentőségű, a gyermekek jelzéseinek, elemzésének és megfigyelésének, személyiségük megismerése érdekében.

A gyermekek fejlettségétől függően és igényeiknek megfelelően segítjük a játékfolyamatokat. Fontosnak tartjuk a személyes kontaktus naponkénti kialakítását, a gyermekek személyes problémáinak, egyéni élményeinek meghallgatását.

Szemléletmódunkra, magatartásunkra jellemző, hogy elsősorban a jót látjuk meg minden gyermekben, a játék során is mindig a pozitív megnyilvánulásaira építünk. Már óvodáskorban arra neveljük a gyermekeket, hogy a jót lássák meg egymás magatartásában, ha pedig helytelen viselkedést észlelnek, figyelmeztessék egymást, segítsenek egymásnak a hibák kijavításában, leküzdésében.

Támogatjuk a társas kapcsolatok, érzelmi kötődés kialakulását. Toleráljuk a játékban megjelenő fejlődésbeli különbségeket. Együttes játékban lehetünk egyenrangú társak, alárendelt, irányított vagy mintaadó modell. A mintaadás a gyerekeket utánzásra készítet. Tiszteletben tartjuk a gyermek önállóságát, aktivitását, kreativitását, mely kiteljesedik a játékban.

Az óvodapedagógus játékbéli szerepe:

- tudatosan megengedő, elfogadó, biztosságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét-pedagógiai optimizmus;
- potenciális partner, akiket érdekel, amit a gyermekek játszanak, tesznek, csak a szükséges esetekben avatkozik be, például a veszélyessé váló agresszív játékba;
- a szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása;
- a játékelképzelések megbeszélésének inspirálása;
- a nyíltan megfogalmazott gyermeki kérések, kérdések mellett az üzenetek dekódolása a játékelképzelések kibontakoztatásában;
- a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkézséggel, önértékeléssel, önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok).

A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és a nem pedagógus kollegákkal való együttműködésben

- Mintaértékű kommunikáció, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálendő szokások, normák hangsúlyozásával, a szerepjátékba való bekapcsolódáskor az adott játszócsoportra hangolódó szerepformálás).
- Pozitív visszajelzések (játék közben elsősorban metakommunikációval jelezhető a látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat, játék után esetleg az ötletek befogadására, közös eszközkészítésre, játékokkal való bánásmódról, rendrakásra vonatkozóan szóbeli értékelés is elhangozhat).
- A megfelelő csoportléghőmérséklet biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális - interkulturális szemlélettel.
- Intervenciós gyakorlat megvalósítása, ezen belül szoros együttműködés az óvoda nem pedagógus dolgozóival és a szülőkkel.
- A közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyerekekkel és szülőkkel közös formálása, a gyermeki véleménynyilvánítás és döntőképeség erősítése (épületen belüli és udvari játék

folyamatosan fejlesztett szabályai – ezekre utaló jelzések) különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire.

2. Verselés, mesélés

*„ A gyermekkorok két tündérvilága van:
a cselekvés síkján a játék, szellemi síkon a mese.”*

A nap folyamán bármikor és bárhol, ahol lehetőség és igény van rá, fontosnak tartjuk, hogy a mindennapos mesélés legyen a természetes. Az óvodás korú gyermek életkorának legmegfelelőbb irodalmi műfaj: a vers és a mese. A verselés és a mesélés élmény a gyermek számára.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Beszélővé és olvasóvá nevelés első lépéseit a gyermek spontán és játékos módon teszi meg. Fontos számunkra, hogy megismerjük a gyermekek igényeit, és azt a hatást, amit a vers, a mese kivált belőlük. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodás korosztály az élőszót szereti hallani, mert azt élvezzi és érti igazán, a beszéd mögöttes metakommunikatív hálójá miatt. Az irodalomnak abból az ágából választunk, ami eredetileg is az anyanyelvi szájhagyományban, szóbeliségben keletkezett és élt tovább, s olyat, ami motívumkincsét, szerkesztési szabályait, nyelvét tekintve megfelel a gyermekek életkori igényeinek. A magyar népmese és népköltészet mellett az értékes klasszikus és kortárs műveknek egyaránt helye van.

A magyar népköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlétkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusokkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mesélés a kommunikációs képességfejlesztés legfontosabb eszköze. Feladatunk, hogy visszaadjuk óvodásainknak a mesehallgatás és a mondókás-verses együttjátszás örömeit, a csak nekik szóló, színesen, átéléssel, a felnőtellel együtt közösen elképzelhető mesét, játékhoz illő mondókát, verset.

A mese, a vers a szó varázsa, csak ott élhet, ahol a gyerekek egyébként is szót értenek egymással. Sikeréhez egymásra figyelő beszédviselkedés, érzelmi összehangolódás szükséges.

A vers-, és mesehallgatáson való részvétel a gyermekek számára mindig önkéntes. Ők döntenek el, hogy mikor akarják csak játék közben, távolról hallgatni a mesét, és mikor akarnak közvetlenül is részesei lenni a kezdeményezésnek.

Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik. Ez a kezdeményezett helyzet választható, vagy az egész csoport számára felajánlott tevékenység pl.: a pihenés előtt elhangzott mesehallgatás.

Fontosnak tartjuk:

- a versek, mesék helyes arányának megválasztását;
- a versek, mesék komplexen (hangulatban, témakörben) kapcsolódjanak a tanulási tevékenység tartalmához pl.: évszakok, énekanyag, ünnepek és egyéb aktualitások.

A mesélés játékidőn belül történik, így a gyermekeknek ismerniük kell a mese alatti szabályokat, szokásrendszert (pl. mese-párna, gyertyagyújtás, lámpaoltás, furulyaszó).

Törekednünk kell arra, hogy meséléskor előadásmódunkra a helyes hangképzés, hangsúlyozás, hanglegjtés, hangszín, helyes beszédtempó megválasztása, szabályos mondat szerkesztés, mondatfűzés, nyelvhelyességi szabályok betartása legyen jellemző.

A mindennapi mesék hatására nő a gyermekek bábozó és dramatizáló kedve, melyet elősegít az óvodapedagógus bábjátéka is. Ez nagyon jó a szorongásos, gátlásos, visszahúzó gyermekeknél is, akik megfélemlenek a gátlásaikról, felszabadultan merülnek el bábozás közben egy-egy szereplő személyében. A mesék dramatizálása komplex tevékenység, mely integrálja a különböző művészeti ágakat.

Az előszót tartjuk a legfontosabbnak, ezért audiovizuális eszközöket ritkán használunk mesélések alkalmával. Diavetítésnél az igényesen kivetíthető filmeket választjuk, és ennél is szem előtt tartjuk a gyermekek életkori sajátosságait, amelyek a minőségre és a mennyiségre is egyaránt vonatkoznak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- szeretik, igénylik a vers, mese, mondókázás élményét;
- gazdagodik szókincsük, kifejezőképességük, képesek néhány mondatban gondolataikat közölni, rövid történeteket, meséket elmondani, kitalálni;
- játék közben a gyermekek odaillő szövegeket, rigmusokat mondanak;
- egy-egy ismert mesét szívesen báboznak, dramatizálnak, rajzolnak, maguk is segítenek a vers- és mesemondás légkörének, feltételeinek kialakításában;
- figyelmesen, csendben végighallgatják a verset, mesét, arcukon, viselkedésükön tükröződnek a belső képzeleti képek jelei;
- a versben, mesében elhangzottakról beszélgetnek, a mesehőssel történt dolgokat beleviszik játékukba;
- a folytatásos mesék, verses mesék szálait össze tudják kötni;
- az átélt élmények alapján erősödik énképük, a közösségi hovatartozásuk;
- különválasztják a realitást a mese világtól;
- a mesélés, verselés, mondókázás mindennaposával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

3. Ének zene, énekes játék, gyermektánc

*"Hozzon a gyermeknek mindenki,
amit tud: játékot, zenét, örömet.
De hogy mit fogad el, azt bizzuk rá."*

*Csak az a lelki táplálék válik javára,
amit maga is kíván."
(Kodály Z.)*

Az óvodában a zene megszerettetése, a zenével való ismerkedés a mozgás és éneklés élményének nyújtása a legfontosabb cél. Ezt az élményt csak jó hangulatú, szabad légkörben tudjuk biztosítani. Minden olyan törekvés árthat, amely idő előtt akar képességet fejleszteni, amely gátlást, görcsöket, szorongást alakít ki a gyermekben. Az adottságbeli különbségek e téren igen nagyok, mint ahogyan a zenei adottságbeli tehetség is korán felismerhető. Szülei, nagyszülei és főleg nagyobb testvérei jóvoltából a roma gyermekek már kiskorukban megismerkednek a társas együttjátszás élményével. A felnőttek dallamos vagy ritmikus mondókákkal ringatják álomba, derítik mosolyra. A hagyományos cigány közös zenélés – táncolás - éneklés során játékos formában bővül a cigány gyermekek tér – szín – forma képzeteik, élmény és fantáziaviláguk, térbeli tájékozódó képességük. Zenei világukra jellemző a spontaneitás, a rögtönzés mellett a hagyományos zenei fordulatok megjelenítése. Az óvoda elsősorban a közös, együttes dalok, játékok színtere. Olyan játékoké, ahol a mozgás, a ritmus, a dallam, a szöveg globális élményt nyújt. Ez a tevékenység, ahol az individualizálás a nagyon differenciált anyag kiválasztásban és az eltérő képességszintekhez való alkalmazkodásban érvényesíthető elsősorban. A gyermek egyéni teljesítményére ritkán kerül sor, annál inkább a mikro-csoportos, a gyermek számára biztonságot adó formára. A ritmusérzék, - hallásfejlesztés minta alapján eredményes, ezért minél több társ szolgálat mintát, annál nagyobb biztonságban érzi magát a gyermek, annál felszabadultabb. A sokszori gyakorlás lehetőségét a párválasztásos, dalos játékok kínálják. A hamis éneklés játékos, élvezetes gyakorlásokkal, jó hangú gyermekekkel való együttenékléssel lassan korrigálható, fejleszthető. Az eszköz fontos szerepet tölt be a megtapasztalásban (ritmus...) ezért sok gyermekek által készített zenei eszközt (hangszert) használunk, és ugyanakkor bemutatjuk az érdekes hangszerek sokaságát is. A zenehallgatás zenei élmény kifejezésére is ösztönözhet: akár bábozásra, vagy más módon történő megjelenítésre (ábrázolásra, dramatizálásra, mesébe való beépítésre.) Az ének-zenei tevékenységet csak gazdagíthatjuk és teljesebbé tehetjük olyan elbeszélésekkel, amelyek pl. a hagyományokhoz, a szülők és óvónő gyermekkori élményeihez kapcsolódnak. Ha a gyermek kevésbé érdeklődik, az ének-zenei tevékenység iránt, azt megpróbáljuk felkelteni és ébren tartani. A lélektelen gyakorlások helyett, az éneklés, zenélés és mozgás élményével tudjuk elsősorban megszerettetni a művészetet. I: a csoportba rendszeresen meghívott zenélni tudó szülők segítségével. A XXI. században a műzene mindennapos élmény, ezt válogatás nélkül kapják a gyerekek otthon, az utcán. Törekszünk a megfelelő szelektálásra, az értékek mentésére és tovább éltesítésére.

A fejlődés jellemzői az iskolába lépés előtt

- Igyekszünk felkészíteni az iskolába lépés előtti időszakban óvodásainkat, hogy legyenek képesek megfelelő hangmagasságban, jó ritmusban a tanult dalokat visszaidézni;
- Ritmusérzékük, tempóérzékük, ütemérzékük fejlesztésével szeretnénk elérni, hogy a zenei világban jól érezzék magukat.
- Képességüknek megfelelően a dal- a mondóka ritmusát vissza tudják idézni.
- A ritmushangszereket ismerjék, az egyszerűbb ritmusokat tudják le játszani;
- Képességeiknek megfelelő zenei hallással rendelkezzenek, hangmagasság iránti érzékük fejlődjön ki, tudják érzékelni a hangmagasság különbségeit, hangszínérzéssel rendelkezzenek.
- Szívesen énekeljenek társaikkal, játszanak együtt, kezdeményezzék a tanult és kitalált dalos játékokat;
- Mivel érzékenyek a természet, környezet hangjára, figyeljenek fel és különböztessék meg a hangszínek finom eltéréseit zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen formálják meg (I: dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros forgás, kifordulás, köralakítás, lépések változatos irányával.
- A bemutatott élőzenét, a hangulatban egymástól eltérő népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait hallgassák figyelmesen.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Az élmény kapcsol minket a
Valósághoz.”
(Rajnai Nadinka)

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, az ábrázolás különböző fajtái, a népművészeti elemekkel, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával élményt nyújt a gyermekeknek, teret biztosít érzelmeiknek, vágyaiknak, elképzeléseiknek. A gyermek önmagáról jelzéseket ad munkája által: kapcsolatba lép környezetével, a közös tevékenységekben szocializálódik, különféle technikákat tanul, melyeket más tevékenységeiben alkalmaz. Ismeretekkel gyarapszik; fejlődik finommotorikája, mozgása összerendezettebbé válik.

Az egész nap folyamán lehetősége van a gyermekeknek az ábrázoló, alkotó tevékenységek gyakorlására. Ehhez megfelelő helyet, elegendő időt és eszközt biztosítunk számukra. A színes ceruzát, a zsírkrétát, az agyagot vagy a gyurmát, a kézi munka kellékeit mindig birtokukba vehetik. A gyermekek tevékenységi vágyára építünk, figyelembe vesszük érdeklődésüket és fejlettségi szintjüket.

Sokféle lehetőséget biztosítunk az élményszerzésre, ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a környező természet szépségeinek meglátására. A gyermekek munkáit értéként kezeljük, felhasználjuk a közvetlen környezetünk szépítésére, ezáltal alakítjuk alkotásaik megbecsülésének igényét. Közreműködésünkkel megtanulja a gyermek észrevenni a szépet, azt, ami esztétikus.

A gyermek számára maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Ezt a tevékenységet a gyermek játéka előzi meg és követi, mintegy folyamatosságot, illetve folytonosságot biztosítva. Ez ösztönzőleg hat, tevékenykedésre serkent, a gyermek kitartóvá válik; fejlődik manuálisan, gondolataiban, érzelmileg.

Megismertetjük a gyermekkel az ábrázoló tevékenység tartalmi jegyeit:

- színvilág,
- formavilág,
- a téri ábrázolás világa,
- a képi gondolkodás,
- esztétikai érzékenység,
- szép iránti nyitottság,
- az anyagok természete,
- különféle technikák

Fontos momentum az anyagismereten és kézművességen túl a hagyományok ápolása és gyakorlása, azok megőrzése. A környezetünkben még élő és gyakorolt kismesterségek felkutatása, megismerkedés a kézművesség folyamatával, alkalmazása az óvodai ábrázoló tevékenységben. Pl.: szövés-fonás szövőszéken, agyagozás – kerámiaégetés; kosárfonás, origami, stb.

Az ábrázoló tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a következőket:

- a térbeli tájékozódást,

- a komponálás képességét,
- a gyermek tér-, formai, színeképését,
- gazdagítja fantáziavilágát,
- megismerteti az egyszerűbb művészeti alkotásokkal,
- a tevékenységekkel a teljes személyiséget fejleszti,

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- önként és örömmel kapcsolódnak be és önállóan is kezdeményeznek ábrázoló tevékenységet;
- megismernek sokféle ábrázoló eszközt, és készségszinten tudják ezeket használni;
- formaábrázolásuk változatos, színhasználatuk gazdag, emberábrázolásukban megjelennek a részformák;
- téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők;
- mondanivalójukat a megismert technikákkal ki tudják fejezni;
- kialakul képi, plasztikai kifejezőképességük, térbeli tájékozódási képességük, szem-, kézkoordinációjuk, vizuális gondolkodásuk;
- fejlődik esztétikai érzékenységük;
- képessé válnak a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

5. Mozgás

*Dobd fel a labdát,
Fel-fel, s kapd el,
Itt a labda, hol a
labda?
Fiú dobja, kislány
kapja.”
(Kiss Dénes)*

A rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák alakulásához, fejlődéséhez.

A mozgásfejlesztés tartalma:

- természetes mozgások,
- játékos mozgások,
- prevencióos gyakorlatok,
- szerekkel, kézi szerekkel végzett gyakorlatok,
- udvari felszerelések, terepviszonyok kihasználásával.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Kiemelten kezeljük azt, hogy a gyermekek minden évszakban **naponta** minél hosszabb időtartamon keresztül mozogjanak a szabad levegőn. Az évszakok adta lehetőségeket a szabadban mindenkor kihasználjuk.

A gyermekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért mindig az adott helyzetből kiindulva, a körülmények mérlegelésével a gyermek egészségi állapotának, képességének ismeretében támasztunk követelményeket, és megkeressük az adott gyermek optimális terhelésének mértékét.

A mindennapos mozgásfejlesztést a gyermekek igényeinek figyelembevételével tervezzük.

Mozgás – mozgásos játékok

A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, a gyermek testi képességeinek, teherbíró-képességének, edzettségének fejlesztése, melyek felerősítik az egészséges életmódra nevelés hatását.

Feladatunk testi, cselekvő és feladatmegoldó képességük, ügyességük, állóképességük fejlesztése. Mozgáskultúrájuk, bátorságuk, fegyelmeztségük, kitartásuk erősítése.

Hatása az értelmi képességek fejlődésére:

A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.

Mozgás közben számtalan lehetőség nyílik mennyiségi, formai és környezetismereti tapasztalatok szerzésére.

A téri irányok és különböző formák bemozgásával fejlődik észlelése (alaklátás, formaállandóság).

A testrészek, megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük. A megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások elősegítik a különböző észlelési területek integrációját, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás fejlődését is.

A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

Hatása a szociális képességek fejlődésére

A saját testének és mozgásos képességeinek a megismerése segíti az „éntudat” fejlődését a „szociális én” erősödését. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődik önuralmuk, **együttműködő és toleranciaképességük.**

Lehetőségük nyílik különböző viselkedésminták tanulására. A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezeknek a levezetését, elviselését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- növekszik teljesítőkéességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik;
- mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban növekednek;
- cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni;
- szeretik és igénylik a mozgást;
- betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor;
- tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan elvégezni.

6. A külső világ tevékeny megismerése

*„Az élet legősibb, legigazibb foglalata a természet.
A fejlődéshez maga a természet adja meg a megfelelő alapokat és feltételeket.”
(O.
Decroly)*

Óvodáskorban már megkezdődik a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva a környezettudatos életmódra nevelés, amely tovább erősödve végigkíséri őket életük folyamán.

Környezetünk védelme nagyon fontos feladat, óvodáskorban pedig számos lehetőség nyílik arra, hogy a gyerekek észrevegyék, megtapasztalják ezt, és tegyenek érte, legyenek fogékonyak a környezeti problémákra.

Különböző feladatokon, tevékenységeken keresztül tanulják meg, miért fontos, hogy megóvjuk környezeti értékeinket, vigyázzunk környezetünk tisztaságára.

Ez a korosztály már „belenő” a szelektív hulladékgyűjtésbe, a természetes erőforrások alkalmazásába, az újrahasznosítás fontosságába.

A külső világ megismerése, mint tevékenységforma komplex egységet képez a többi nevelési területtel. Benne rejlik a gyermek mindennapi tevékenységében.

Már **óvodáskorban el kell kezdenünk a környezetvédő, természetszerető ember személyiségének kialakítását.** Ebben az életkorban teremtjük meg az érzelmi vonzódást a természet iránt, s ekkor alakítjuk azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adhatnak a további életkorokra.

Az óvodai környezeti nevelés a gyermek és a természet kapcsolatát helyezi a tevékenység középpontjába. A környezeti nevelés maga az óvodai élet. „Ahogyan játszunk, reggelizünk, ebédelünk, pihenünk, ahogyan érzünk, ahogyan alakulnak emberi kapcsolataink, ahogyan vigyázunk a vízre, az energiára, a csoportszobák tisztaságára, ahogyan gondozzuk kisállatainkat” ez mind a környezeti nevelés.

Célunk, hogy a gyermekeknek segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a világot megismerje a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a szűkebb, és tágabb környezet közvetlen megfigyelésére, és a gyermek személyes tapasztalatszerzésére építünk. A felfedezés során segítjük, hogy pozitív érzelmi viszonya alakuljon ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, a szülőföldhöz, ismerje meg a hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A folyamatos megfigyelésre többek között a természeti jelenségek, növények fejlődésének változásai adnak módot. A természetben végbemenő folyamatokról, összefüggésekről önálló, és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a gyermek.

Az alkalmi megfigyelések, tapasztalati és élményszerzési lehetőségek száma nagy, melyeket igyekszünk kihasználni. Alkalmat teremtünk a gyermekek érdeklődéséhez igazodva is megfigyelésekre, így biztosítva a szükséges tapasztalati és élményanyagot a család és a

természeti környezettel. Ismerje meg a családi, a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

A szerzett ismereteket a gyermek játékában felhasználja, gyakorolja, munkatevékenységeiben alkalmazza. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés szabályait, a társas életben elvárt viselkedési módokat. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban.

Feladataink:

- a környezet tevékeny megismerésére alkalom, idő, hely, eszközök biztosítása, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre;
- környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása;
- a gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatának alakítása, a természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására nevelés;
- a környezettudatos magatartás megalapozása, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel;
- a spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó;
- a megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása;
- a környezet megismerése során jusson matematikai tartalmú tapasztalat a gyermekek birtokába.

A gyermekeket körülvevő környező valóság mennyiségi, térbeli viszonyai, és formái a természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Minden tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére, vagy a már megszerzettek alkalmazására. A gondolkodás fejlődésében fontos jelentőséget tulajdonítunk az önálló problémamegoldásnak. Ennek természetes módja a játékban, cselekvésben való megoldás, az adódó lehetőségek felismerésével és kihasználásával.

Tevékenykedés közben megvalósíthatóak a megismerő képességek (érezkelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, megértés, problémameglátás, problémamegoldás, konstruálás, ítélőképesség) fejlesztése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét, születési adataikat;
- különbséget tud tenni az évszakok között;
- ismerik a környezetükben levő jelentősebb épületeket és funkcióit;
- ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, környezetük növényeit és azok gondozását;
- ismerik az elemi szabályokat és a közlekedési eszközöket;
- felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, lakul ítélőképességük, fejlődik tér, sík, mennyiség szemléletük;

- megkülönböztetik az irányokat és használják helyesen a névutókat;
- tisztelik a hagyományokat;
- kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

7. Néphagyomány-ápolás, népszokások és Jeles Zöld Napok

Az óvodai nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyermekek is megtalálják benne a szépséget, az örömet és a követendőt. A néphagyomány-ápolás a különböző tevékenységformákban is jelen van. A jeles napokat egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus folyamatosan biztosítja a változatos tevékenységeket.

A hagyományok ápolása közben az együttjátszás, az együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep a külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- a népmese napja
- mikulás
- igény szerint anyák napja, évváró, születésnapok
- gyermeknap
- családi nap

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek:

- szüret
- töklámpás készítés
- advent
- lucázás
- karácsony, betlehemezés
- farsang
- húsvét
-

Nemzeti ünnepünk:

- március 15.

Jeles zöld napok:

- Állatok világnapja – október 4.
- A víz világnapja – március 22.
- A Föld napja – április 22.
- Madarak és fák napja – május 10.

8. Munka jellegű tevékenységek

A gyermek munka jellegű tevékenysége örömmel és szívesen, azaz önként végzett – aktív tevékenység. A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek alakításának fontos lehetősége. A gyermekek önként jelentkező munkakedvét és aktivitását tudatosan használjuk fel nevelési céljaink elérése érdekében. A munka jellegű tevékenység hozzájárul a gyermekek ismereteinek gyarapodásához, a személyiségfejlesztés fontos eszköze – lehetővé teszi a kitartás, önállóság, felelősség, a céltudatosság gyakorlását. Több éves tapasztalatunk azt mutatja, hogy a családok hétköznapijában sajátos képet mutat a gyermekmunka. A gyerekek munkára nevelése a család érdekét szolgálja, ami a családon belüli munkamegosztás háztartásbeli, illetve ház körüli teendőket jelenti. Ezért nem okoz gondot, hogy a gyerekek átéljék a munka örömét, az eredményért vállalt erőfeszítés szépségét és nehézségét. Abban kell segítenünk csak, hogy a feladatokat egymás között meg tudják osztani a gyerekek. A munkajellegű tevékenységekben partnereink a szülők is, szeretnénk a továbbiakban a külső környezet alakításában is közreműködnének.

A munka jellegű tevékenység a saját és mások elismerésére nevelés egyik formájává válik. A beilleszkedés fontos feltétele, hogy a gyermek először önmagát tudja kiszolgálni. A közösség érdekében végzett munkához csak azon keresztül jut el.

Az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést, és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással, sok vonatkozásban azonosságot mutató munka jellegű tevékenység:

- önkiszolgálás,
- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek,
- alkalmi megbízások teljesítése,
- naposi vagy egyéb munka,
- környezet-, növény- és állatgondozás.

Feladataink:

- megfelelő munkaeszközök biztosítása (azok rendben tartása);
- elegendő munka jellegű tevékenység lehetőségének biztosítása;
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, elegendő idő, hely;
- az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése;
- egyéni sajátosságok figyelembe vétele;
- az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása;
- a tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, tulajdonságok, mint például a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakítása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően, önállóan ellátni magukat (öltözködés, önkiszolgálás);
- minden olyan területen segítenek, ahol erre lehetőséget biztosít az óvodapedagógus;
- a naposok feladatai folyamatosan bővülnek;
- differenciált feladatokat adunk egy-egy gyereknek vagy gyerekcsoportnak, melyek megoldási módjait önállóan elvégzik;
- szívesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában;
- a munka jellegű tevékenységhez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik.

9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Akit szeretünk, attól tanulunk - azt tanuljuk meg igazán képességgé érlelhetően, amit szeretünk.”

(Vekerdy Tamás)

Programunk gyermek centrikus szemléletének szellemében olyan optimális feltételrendszert, légkört biztosítunk, hogy a gyermekekben kedvet ébresszünk az örömteli tanuláshoz, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Óvodai tanulásunk elsődleges célja gyermekeink kompetenciáinak , az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése.

Elsősorban a gyermekek életkori sajátosságaira, fejlettségi szintjére, motiváltságára támaszkodva, a tanulást támogató környezet megteremtése során tesszük lehetővé a spontán és szervezett tevékenységekben megvalósuló tanulás. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben **utánzásos, spontán tevékenység**, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, **felfedezés** lehetőségének biztosítása, **kreativitásának** erősítése.

Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése személyre szabott pozitív értékeléssel, a tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével.

A gyermekek sokoldalú tevékenységek közben, személyesen átélt **tapasztalatszerzésben, felfedezésben** vesznek részt, amelyek főként természetes élethelyzetekben, életszerű, a gyermeki érdeklődésre épülő **problémaszituációval** fejleszthetők, kreativitásuk erősíthető. Az óvodai tanulás mindvégig a játék motivációs bázisára épül. A **cselekvéses tanulás** folyamatában a szabad légkör biztosításával valamennyi kisgyermeknek lehetősége nyílik arra, hogy egyéni tulajdonságai alapján vegyen részt a folyamatban, önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének alakulását.

A tanulás tartalma

A gyermekek tapasztalatai, ismeretei szűkebb és tágabb környezetükből származnak.

A felnőttek tevékenységeinek megfigyelése révén, azok elbeszéléseiből, a tömegkommunikációból és saját tevékenységeik közben szerzik. Ezek a tapasztalatok magukban foglalják azokat a magatartásmódokat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek éppen az óvodáskorban alapozhatók meg.

Programunkban a tanulás tartalma: az élő és élettelen világ, évszakok, ünnepek, környezetünk helyi hagyományai és a néphagyományok. Tervezésnél figyelembe vesszük, hogy a gyermekek milyen tapasztalatokkal rendelkeznek, s az újabbakat kapcsoljuk a már meglévőkhöz, fokozatosan bővítjük, mélyítjük tartalmát.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek örömmel, pozitív érzelmekkel viszonyulnak a feladatokhoz;
- azonosulni tudnak a felnőtt által meghatározott feladattal;
- kialakul bennük az igény a sikeres problémamegoldásra;
- a szocializáció fejlettsége szempontjából segítik egymást, meghallgatják egymást, figyelnek egymásra;
- képesek saját tevékenységük ellenőrzésére, segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- rendelkeznek az iskolába lépéshez szükséges készségekkel, képességekkel, önfegyelmekkel.

VI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása óvodánkban

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek
 - sajátos nevelési igényű gyermek
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- b) kiemelten tehetséges gyermek

Sajátos nevelési igényű gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Óvodánkban megvalósuló integrált nevelés - oktatás

Óvodánk fogadja a Szakértői Bizottság által intézményünkbe irányított enyhe értelmi fokban sérült óvodásokat. A gyermekek integrált nevelésben, fejlesztésben vesznek részt. Nevelésüket magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusok látják el.

Gyermekeink nagymértékben *tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetettek*, Vezető tüneteik általában: a pszichomotoros éretlenség, finommotorika, analízis-szintézis, vizuális észlelés, vizuomotoros koordináció, beszédészlelés, verbális és szeriális emlékezet, munkamemória nehezítettsége.

Prevenció

A gyermek fejlődése, az iskolaérettség nem történik meg egyszerre és egy időben minden gyermeknél, időnként az iskolában szembesülünk az „iskolaéretlenség” tényével. Ennek megelőzésére, nagy hangsúlyt fektetünk. A későbbi tanulási zavarok megelőzése, a prevenció az óvoda feladata.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének általános elvei

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodási készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget.

Célunk

- az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvodánk nevelési programjának tartalmi elemeivé.

Az óvodai nevelés-oktatás során kiemelt célunknak tartjuk a gyermekek önbizalmának, egészséges énképének alakítását, erősítését. Pedagógiai munkánk során folyamatosan arra törekszünk, minden gyermek sikeresen kezdje meg iskolai tanulmányait, egyéni képességeinek és szükségleteinek megfelelő helyen és környezetben. Mint minden együttnevelő intézményben, így nálunk is az együttnevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – a gyermek szükségleteit figyelembe véve történik. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. Az óvodai nevelés esetén az óvoda pedagógiai programja a speciális igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő tevékenységet bemutató fejlesztő programot tartalmaz.

Jogszabályi háttér:

Óvodai Pedagógiai programunk - A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, a Kormány 363 / 2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, az Emberi erőforrások miniszterének 32 / 2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről és a 20/ 2012.(VIII.31.) EMMI rendeletet - figyelembe vételével– meghatározza az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelvei

Munkánk során abból indulunk ki, hogy a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg, s a nevelésük elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Óvodapedagógus feladatai:

- egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a pedagógiai folyamatokba
- a gyermek fejlődésének elemzése alapján eljárásait megváltoztatja – szükség esetén –, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Az óvodapedagógus alapvető feladata

A rábízott gyermekek nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek *Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, figyelembe véve a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.*

Pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátás

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó szakértői véleményben megfogalmazott javaslatokra kell építeni. A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek, és az értelmi képességek fejlesztését.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével történik. Fontos tudni, hogy minden gyermek más, így a sajátos nevelési igényű tanulók is egymáshoz viszonyítva is mások. Időben fel kell ismerni, hogy a speciális igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógia célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértő bizottság javaslatot tesz.

A rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus együttműködése szükséges.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

A fogyatékoság típusa (esetünkben enyhe értelmi fogyatékoság), a fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje, a gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, családi háttere.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodások korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséhez szükségesek:

- Megfelelő fejlesztési formákkal és módokkal annak biztosítása, hogy az óvodai tevékenységben érvényesüljön a differenciált és az egyéni fejlesztés. Célunk olyan tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, amelyben a gyermek a valóságról sokoldalú, konkrét tapasztalatokat szerezhet és a közvetlen vizsgálódásokból kiindulva juthat el az ismeretek képi, majd absztrakciós szintjéhez. Az óvodai

nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

- A nevelés, mint "tudatos értékválasztás" a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés, ezért a nevelési alaphelyzetbe szervesen illeszkedő rendszeres tevékenységeket úgy kell értelmeznünk, mint a pedagógiailag meghatározott szocializáció igazi determinánsait.
- Arra törekszünk, hogy különleges gondoskodásunk eredményeképpen, a gyermekek a tankötelezettségi korra érik el azt a fejlettségi szintet, amellyel a *képességeiknek megfelelő iskolatípusban* tanulmányaikat elkezdhetik.

A gyermek fejlődése, az iskolaérettség nem történik meg egyszerre és egy időben minden gyermeknél, időnként az iskolában szembesülünk az „iskolaéretlenség” tényével. Ennek megelőzése, a gyermekek fejlesztése óvodai csoportjukban fejlesztő pedagógus segítségével az alábbi területeken javasolt:

- Mozgásfejlesztése: Nagymozgások, nyaki tónus erősítése, szem-láb; szem-kéz koordináció (hinta, pörgések, forgások, pallón járás; kitámasztások aszimmetrikus kar gyakorlatokkal; gurulás, csúszás, kúszás, párhuzamos mozgások kar kitámasztással, keresztező: mászás, pók- rák- indiánjáras; a test középvonalának átlépésére szolgáló feladatok, több elemű mozgássorok, laterális erősítése stb.
- Finommotorika fejlesztése: Gyurmázás, tépés, gyűrés, háztartási csipesszel szedegetés, fűzés, válogatás stb.
- Szeriális emlékezet fejlesztése (motoros, taktilis, auditív, vizuális csatornán keresztül,
- Vizuális észlelés fejlesztése,
- Vizuomotoros koordináció, különös tekintettel a ferde vonalak, szögek reprodukálására, finommotoros képesség. Alakzatok – egyenes és ferde vonal, kör, háromszög, négyzet, stb.- lemozgása, csúszással, kúszással, mászással; majd nagy alakban vállból, könyökből, csuklóból való lekövetése. Labdagyakorlatok előbb a két, majd az egy kezes gyakorlatokkal az erőadagolás megtapasztaltatására,
- Beszédészlelés fejlesztése: hanganalízis, hangleválasztás, szófogyasztás, szószaporítás, értelmetlen hangsorok ismétlése, hasonló képzésű hangok izolált majd differenciáló tanítása, szótagolás, mondatpiramisok reprodukálása. Beszédpercepciós fejlesztő modulok,
Szeriális emlékezet, differenciált vizuális emlékezet fejlesztése - motoros, taktilis, auditív, vizuális- csatornán keresztül,
- Az analízis-szintézis fejlesztése után építéssel térben és síkban (mozaik, tangram).

Az óvoda feladata azoknak az alapvető készségeknek és képességeknek a kifejlesztése, amelyek minden későbbi tanulás alapjául szolgálnak.

Ekkor dől el a tanuláshoz való alapvető viszony, kialakulnak a tanulási szokások, az iskolával, a tantárgyakkal kapcsolatos attitűdök. A kezdeti siker vagy kudarc nagymértékben befolyásolja a motivációt, a gyermek énképét, jövőképét, életcéljait. A gyermekek az egyszerű verseket, rövid meséket sem minden esetben értik meg. Segítséget jelenthet, ha a mesét a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének megfelelően feldolgozzuk, azokkal a szavakkal próbáljuk elmondani, amelyek a szókincsében megtalálhatók. Segíthetjük a megértést képekkel és dramatizálással is. A mesék, versek, mondókák világa az anyanyelvi nevelésnek az egyik legfontosabb eszköze. Népi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyerekeknek. Szorosan kapcsolódik az énekhez, zenéhez, a mozgásos játékokhoz. A mesehallgatás a gyermekek legtermészetesebb igénye, lételeme. Örömforrás, feszültséget keltő és oldó lehetőség, ezért törekszünk arra, hogy a gyerekek minél több szép és jó mesét ismerjenek meg. Örömforrás a gyermekek számára a vers zeneisége, ritmusa, lüktetése. Erre alkalmasak a kiolvasók, kiszámoló mondókák, a párbeszédese formák.

A fejlesztés, beavatkozás lehetséges területei az óvodánkban

- **A tájékozódás fejlesztése**

A tájékozódás megfelelő szintje az olvasás, írás elsajátításának szempontjából térben, saját testen, síkban igen fontos. E területeket iskoláskor előtt is lehet fejleszteni. Az óvodáskorú gyermek fejlettsége és életkori sajátosságai megfelelőek arra, hogy ráirányítsuk figyelmüket az irányok létezésére. A különböző, erre a célra (is) alkalmas játékok mellett a foglalkozásokon játékos formában számtalan módon lehet gyakorolni, a térben való tájékozódás fejlesztésére az összes olyan játék alkalmas, ahol a helymeghatározás elhangzik, és a gyermeknek értelmeznie kell azt, azaz megtalálja a tárgyat, a keresett személyt.

(Nagyon sok népi játék ilyen.) Szinte minden foglalkozáson fordíthatunk pár percet ennek a szintnek a fejlesztésére. A mozgásos tevékenység különösen fejleszti a téri tájékozódást. A környezetben való tájékozódáshoz az első kiindulópont saját testünk. Minden tevékenységünk feltételezi, hogy egyes testrészeinknek urai vagyunk, mozdulatainkat irányítani tudjuk. Az ember kiscsecsemőkortól kezdve fokozatosan ismeri meg a testét, a lehetőségeket, amelyekkel rendelkezik. Amennyiben ez a folyamat akadályba ütközik, komoly zavart szenvedhet a mozgáskoordináció és az észlelés. Sok gyerek szenved kisebb-nagyobb testséma zavarban. Nekik arra van szükségük, hogy tudatosítsák testrészeit, élményeket szerezzenek testükkel kapcsolatban.

- **Térorientáció**

A testséma- és egyensúlygyakorlatoknál a belső történéseken volt a hangsúly, *a térorientációs gyakorlatoknál a gyerekeknek önmagukat kell a külső környezetben elhelyezniük.* Az ember a dolgokat önmagához viszonyítva éli meg a térben – előtte, mögötte, alatta, felette vagy mellette. Fontos, hogy ezek a relációk biztosan, tisztán működjenek, különben összerendezetlenné válik minden mozgás, észlelés. Különösen nehéz a jobb-bal oldal megkülönböztetése, mert az emberi test szimmetriája miatt nincs könnyű támpont. Iskoláskorra éppen ez a viszonyítás nem alakul ki sok gyereknél, pedig az írás, olvasás, számolás lehetetlenné válik a relációk birtoklása nélkül. *A térorientáció fejlesztésében a különböző helyzetek felismerése és azonosítása a cél.* Tudatosodnia kell az irányok megkülönböztetésének és annak, hogy a dolgok milyen irányban helyezkednek el. Észrevétlenül kialakul ez a készség, ha erre felhívó feladatokat kapnak a gyerekek. A térorientáció fejlesztésére alkalmasak a különböző labirintus jellegű rejtvények is. Ezek a finommotorikát is fejlesztik, hiszen gyakran elég keskeny vonalak között kell a

ceruzával haladni. Egyszerű labirintusokat könnyen rajzolhatunk. Kis ábrákkal, akár gyereknymda-figurákkal tehetjük érdekessé a feladványokat. A kirakós játékok, a mintautánzás a téri viszonyokat, az elemek egymáshoz való kapcsolatát is tudatosítják. Sok gyerekjáték, építőkockák, LEGO stb. alkalmas lehet. A papír-ceruza ábrák követése itt is a valóságnak a papíron történő megjelenítését nyújtja. Ezeket a viszonyokat nem lehet megtanultatni, a gyerekeknek magának kell elsajátítania sok tapasztalat alapján. Amelyik gyereknél ilyen jellegű problémát találunk, mindenképpen próbáljuk megnyerni a szülőt, hogy otthon is játsszanak fejlesztő játékokat. A téri orientációs zavar egyik speciális esete az egymás utáni sorozatok követésének nehézsége. Ha a gyerek már jól kiismeri magát az alapvető téri relációk között, tovább lehet lépni a sorozatok felé, ami már a téri irányulás egy magasabb formája, több elemet és azok egymáshoz való viszonyát tartalmazza.

- **Időbeli sorba rendezés**

Az egymásutánosság és az egyidejűség a tanulási zavarokkal küzdő gyerekek alapvető problémája. Az időben túlságosan távol lévő elemeket nem tudják egységként kezelni, ezért gyakran az egyes szavakból nem áll össze számukra a mondat. Az idő felfogásával is nehézségeik lehetnek. Világuk rendezésében sokat segíthet, ha megtanulják az időbeli viszonyokat, az időtartamok nagyságát, egymással való összefüggését.

- **Vizuális észlelés**

A vizuális észlelés fejlesztése nem a látásélesség javítását jelenti (persze fontos, hogy amennyiben a gyerekek ilyen problémája van, szakemberhez küldjük), hanem a felfogott kép feldolgozását, egyéb észleletekhez és a mozgáshoz való kapcsolását célozza, hogy a gyerek integrálni tudja a vizuális információkat. Az aktivitást a látáshoz kötő gyakorlatok segítik a szem–kéz koordinációjának fejlődését. Az iskolai munkában nélkülözhetetlen a megfelelő fixáló, pásztázó, kereső szemmozgás, az alak–háttér elkülönítésének képessége. A vizuális diszkriminációt, a szemmozgást gyakoroltató játékok ezeket a funkciókat javítják.

- **Analizálás-szintetizálás**

Ha a gyermek, analizáló-szintetizáló képessége kissé elmarad az életkorában elvárható eredménytől, ezt a képességét fejleszteni kell. E képesség segítségével történik meg a beszéd mondatokra, a mondatok szavakra, a szavak szótagokra és hangokra való bontása. S ugyan így, ennek a folyamatnak az ellenkezője is: a hangok és a szótagok összerakása szavakká, a szavak összefűzése mondatokká, valamint néhány mondat összekapcsolása. Azaz a részek összerakása egészé, vagy a részek bontása. Ezért analizáló-szintetizáló képességünk a felelős. Döntő jelentőségű folyamat, hiszen e nélkül a képesség nélkül az olvasás-írás elképzelhetetlen.

- **A ritmusérzék fejlesztése (hallás)**

A ritmusérzék az óvodáskorban, a képességkialakítás időszakában fejlesztjük. Nem alkalmazunk külön gyakorlatokat a memória és a figyelem fejlesztésére. A figyelem bármely tevékenységnek alkotórészét képezi, az emlékezet pedig minden tanulással kapcsolatos foglalatosságnak. Ha ezeket időtartamban a nagyon rövid ideig tartó foglalkozási lépésektől a lassan mind hosszabb ideig tartókig változtatjuk, mindig tekintetbe véve a gyermek figyelmének tartamát és terjedelmét, ezáltal *fejlesztjük a figyelmét*. A megtanulandó anyag apró lépésekben való adásával és sokoldalú begyakorlásával pedig egyben *az emlékezetet is fejlesztjük*. Ahhoz, hogy egy gyerek majd megtanuljon helyesen írni, olvasni, nélkülözhetetlen,

hogy tisztán tudjon beszélni. A megfelelő artikulációt viszont csak akkor tudja elsajátítani, ha képes differenciálni és sorba rendezni a hangokat. Az auditív észlelést fejlesztő gyakorlatok elsősorban a hang differenciációt, az irányhallást, a hangerősség és hangminőség észlelését, a ritmusérzékletet fejlesztik.

- **Tapintás**

Nem túlzás azt állítani, hogy *a gondolkodás fejlődésének egyik alaptényezője a tapintás*. Az egyén és a külvilág ezen a modalitáson keresztül kerül közvetlen kapcsolatba egymással. Egy tárgy, anyag állapotát, keménységét, érdességét, hőmérsékletét stb. csak tapasztalat alapján lehet megállapítani. A tapintással ügyesednek az ujjak, a finommozgás fejlődik, a gyerekek kompetensebben nyúlnak a tárgyakhoz. De mindenhez értőbben közelednek, ha már sokféle tapasztalatot szereztek a tárgyi világról. A tapintási gyakorlatok tehát nemcsak a finommozgást fejlesztik, hanem általános fejlesztő hatással bírnak. Ezért nagyon fontos, hogy minél több ilyen jellegű játékot iktassunk a fejlesztésbe.

Inkluzív oktatás intézményünkben

Gyakran találkozunk olyan tünetekkel, melyek az individualizálás ellenére sem javulnak, ilyenkor célzott feladatok rendszerével lehetőséget biztosítunk a nehezen fejlődő készségek gyakorlására. A sérült gyerek bevonása a csoportba egy erőteljes üzenet a társadalom felé az, hogy mi minden embert értékelünk. A gyerekek általában inkább hasonlítanak, mint különböznek, és nevelői illetve szülői támogatással a sérült gyerekek is sikeresek lehetnek egy csoportban, amely értékékként kezeli különlegességét. Tapasztalatunk szerint a fejlődésben lévő gyerek képes arra, hogy egyenrangú társnak fogadja el baráti kapcsolataiban, játékában, munkájában a sérült gyereket. Fejlődésük kulcsa, ha sikerélményhez juttatjuk őket a számukra megfelelő eszközökkel, nekik megfelelő tevékenységen keresztül.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

Fejlesztő foglalkozás

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, *fejlesztő foglalkoztatásra jogosult*. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés/oktatás keretében valósítható meg. Az intézményben negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a gyerek családi, óvodai kapcsolatzaaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze. A magatartási problémák egy részében a gyökerek, a családi érzelmi nevelési körülményeiben kereshetők. A legtöbb gyerek számára az óvoda az első közösség. Nagy egyéni eltérések vannak abban, hogy a beilleszkedés, az óvodai beszoktatás mennyi ideig tart. Általában a beilleszkedési, és magatartási zavar csak később jelentkezik. Lehetnek olyan jelzések, amelyek előre vetítik a gondot: közöny, passzivitás, érzelemszegénység, érdeklődés hiánya, elkülönülés, közömbösség a társak iránt, túlzott félelem, szorongás, ok nélküli sírás vagy féltékenység más gyerekekkel kapcsolatban, koncentrációzavar, teljesítményromlás, beszédzavar stressz-helyzetekben.

A beilleszkedési zavarok leggyakoribb formái: - az együttműködési készség hiánya - durva hang, durva érintkezési mód - feltűnni vágyás, imponálni akarás - agresszivitás, kötekedés - ellenséges tekintélyellenes viselkedés - megbízhatatlanság - felelőtlenség - peremhelyzet a csoportban - az érzelmi-indulati élet szélsőséges kiegyensúlyozatlansága - gyenge kudarc-tűrés.

Okok (elsősorban környezet): A teljesítményzavarok hátterében különböző oki tényezők egymásra halmozódása, összefonódása található meg. Az előállott jelenség lényege mindig

ugyanaz: nem alakul ki az óvodáskor végére un. „totális érzékelő apparátus”, amely elengedhetetlen feltétele annak, hogy a gyermek körül létrejöhessen egy konstans tárgyi világ, hogy kialakuljon az iskolai tanuláshoz szükséges fogalmi szintű gondolkodás.

A tünetek iskoláskor előtt kevéssé mutatkoznak, előrejelző tünetek jelenhetnek meg.

Megelőzés, segítség: differenciált fejlesztés (óvodapedagógiai, fejlesztőpedagógiai)

Fontos, hogy az intézmény egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítse a gyerekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében az óvodapedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Mindenképp egy higgadt és barátságos nevelői magatartás, odafordulás, szemkontaktus célravezető, ez utóbbi megkönnyíti a gyermek figyelemösszpontosítását is. A körvonalazott nevelői bánásmód és tevékenységszervezés mellett olyan fejlesztő eljárások alkalmazására is sor kerülhet, amelyek a tanulási problémákért közvetlenül felelős pszichikus funkciók fejlesztésére irányulnak.

Speciális fejlesztés:- mozgásfejlesztés, - testtudat, testséma fejlesztés, - téri orientáció fejlesztése, - percepció fejlesztése (vizuális, auditív, taktilis, kinezitikus)

Várható eredmények: Környezeti tényezők javulása, komplex megsegítés hatására lassú fejlődés a gyermekeknél.

A Nevelési Tanácsadó a hiányosságok megszüntetése érdekében –szükség szerint – tájékoztatást nyújt az intézmény érintett vezetőinek, pedagógusainak, nevelő testületének, közreműködik a megoldási javaslatok kidolgozásában.

A fejlesztés lehetőségei: A gyermek fejlődése/fejleszthetősége érdekében nem árt tudni, hogy nevelésük/oktatásuk terén nincsenek megfordíthatatlan hátrányok, hanem speciális fejlesztő eljárásokkal állapotuk korrigálható.

A gyermek ellátásában, fejlesztésében részt vevő – Pedagógiai Szakszolgálati Intézet – együttműködése óvodánkkal

A B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat tagintézménye pedagógiai szakszolgálat alapellátás keretében 2013. szeptemberétől szűrést végzett az óvodánkban, a tanköteles korba lépő óvodásaink körében. A szűrés során feltárja azoknak a körét, akik fejlesztése indokolt és az intézményünk igazgatójával egyeztetve, megállapodik a feladatellátás kereteiről.

A pedagógiai szolgáltatás során:

- vizsgálatot, szűrést vége,
- egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozásokat tart.

Az ellátás szükségességét gyógypedagógiai vizsgálati eszközökkel (emberrajz, formamásolás, formaegyeztetés, beszéd, általános tájékozottság, képolvasás, testséma, gondolkodás, emlékezet, szociális érettség stb.) tárják fel a pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusai.

A heti rendszerességgel – óvodánkban - történő fejlesztést gyógypedagógusok látják el. Minden gyermekről: Egyéni nyilvántartási lapot, foglalkozási naplót vezetnek és az Intézet munkatársai által készített Munkanapló szolgál, a foglalkozások vezetésére.

Ezt a feladatellátási kötelezettséget a Pedagógiai Szakszolgálati Intézetek működéséről szóló 15/2013.(II. 26.) EMMI rendelet szabályozza.

A gyógypedagógusok napi munkájuk során folyamatosan megítélik, és ha kell, változtatják a gyermekekkel való munkát - a kompenzáció, korrekció, felzárkóztatás lehetőségeit, a fejlesztési, nevelési-oktatási, terápiás eljárásokat-, szorosan együttműködve az óvodánk pedagógusaival.

Ha a gyermek, tanuló részére ezt követően a pedagógiai szakszolgálat intézmény ellátást nyújt, minden alkalommal a munkanaplóban vagy az egyéni fejlesztési lapon rögzíteni kell a részére nyújtott szolgáltatást. Az Intézmény évente legalább egyszer összefoglalva rögzíti a gyermek, a tanuló fejlesztésének éves előrehaladási eredményét.

Az Intézmények együttműködnek a nevelési-oktatási, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális intézmény, valamint a területileg illetékes gyámhatóság vezetőjével, alkalmazottaival a gyermekek, tanulók fejlődésének elősegítése, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség, a sajátos nevelési igény feltárása céljából.

VII. Gyermekvédelem

*"Annak, ha egy ember nem tart lépést társaival,
az lehet az oka, hogy más ritmust hall.
Hagyni kell, hadd lépjen arra a zenére, amit ő hall,
bármilyen lassú és távoli is a dallam."*

(Thoreau)

A közoktatási törvény szerint: a gyermek mindenekfelett álló érdekének védelme és figyelembevétele egyik legfontosabb feladatunk. Már óvodába kerüléskor tájékoztatni kell a szülőt az óvodában folyó gyermekvédelemről. A gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, stb.) közreműködésével.

Ha a gyermek fejlődését, életét veszélyeztetettnek ítéljük meg, jelezzük a gyermekvédelmi megbízottnak, aki felveszi a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, s más szakemberek segítségével közösen próbáljuk megoldani a családoknál kialakult problémás helyzetet.

Kikre irányulnak a gyermekvédelmi feladatok?

- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre
- sajátos nevelési igényű gyermekekre.
-

Fontos feladatunk a gyermekek önbizalmának pozitív megerősítése, az együttműködés és a szeretetteljes, nyugodt légkör biztosítása. Közös családlátogatást végzünk a gyermekvédelmi felelőssel, hogy a tapasztalatok birtokában meg tudjuk ítélni, hogy az egyes családoknál milyen speciális segítségnyújtásra lesz szükség.

A gyermekekre fokozottan odafigyelünk, ami lehetővé teszi, hogy időben felfedezzük a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi, értelmi fejlődésben való elmaradás). A szükség szerinti esetmegbeszélések nagy segítséget nyújthatnak.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Célunk a gyermekek védelme a családokban történő nevelés elősegítése, a hátrányos helyzet, a halmozottan hátrányos helyzet, megelőzése, enyhítése és megszüntetésének segítése.

VIII. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre

Céljaink:

1. A hátrányos helyzetből adódó lemaradások sikeres ellensúlyozása
2. A gyermekek hátránykompenzációja annak érdekében, hogy az iskola érettséget kellő időben elérhessék.
3. Valamely területen **kiemelten tehetséges** hátrányos helyzetű gyermekek pozitív képességeinek kibontakoztatása.
4. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációjának, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése.
5. Integráltan nevelt, sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó óvodai csoportban szakképzett segítő biztosítása.
6. A rászoruló gyermekeknek biztosítani az egyéni és csoportban való tudatos fejlesztéshez szükséges tárgyi feltételeket.

Feladataink:

1. A hátrányos helyzetű gyermekek családjaival való szorosabb együttműködés, kommunikáció

Intézkedés: Szociális tevékenység, családsegítés. partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kivizsgálása. Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről

2. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése

Intézkedés: óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés, megfelelő minőségű és időtartalmú óvodáztatás. SNI gyermekek fogadása. A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás.

3. A hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása

Intézkedés: Óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés. Folyamatos fejlettségmérés. Tudatos fejlesztési terv készítés. Az óvodai programok, tevékenységek, változatosságának biztosítása, külön foglalkozásokba való bevonás.

4. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja

Intézkedés: Egyénre szabott beszoktatás biztosítása. Gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással kapcsolatos munka. Szükség esetén segítségnyújtás a családnak. Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás.

5. A sajátos nevelési igényű gyermeke számára megfelelő tárgyi feltétel biztosítása

Intézkedés: Rendszeresen felülvizsgálni a meglévő, fejlesztést elősegítő tárgyi feltételeket. Folyamatosan pótolni a hiányzó eszközöket.

IX. Az óvodába, iskolába lépés feltételei

Az óvodába lépés feltételei

Az óvodai felvétel jelentkezés alapján történik, a gyermekek harmadik életévének betöltése után. A jelentkezés időpontja, minden év május első két hete. Minden tanköteles korú gyermeket felvesszünk, akik nem jelentkeznek, felkutatjuk, és elbeszélgetés után konzultálunk a szülővel az esetleges felvételtől. Egyedüli elsőséget élveznek azok a nagy családos, nehéz anyagi helyzetben lévő szülők, akik nem tudják fizetni gyermekeik óvodai ellátását.

Az óvodába lépéshez szükséges iratok:

- születési anyakönyvi kivonat
- személyi igazolvány (szülőké)
- egészségügyi törzslap
- utolsó orvosi igazolás
- TAJ szám

A belső érés, a családi és az óvodai nevelés eredményeképpen óvodáskor végére a kisgyermekek többségét testi, lelki és szociális képességeinek fejlettsége alkalmassá teszi az iskolakezdésre. **PEDAGÓGIAILAG AZON MUTATÓK ÖSSZESEGÉT ÉRTJÜK AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI ALATT, MELYEKET PROGRAMUNKBAN A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEIKÉNT HATÁROZTUNK MEG.**

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében speciális szakemberek segítségével érjük el ezt a szintet. Ha nem vagyunk biztosak abban, hogy a gyermek az óvodáskor végére eléri az

iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet a Nevelési Tanácsadó szakembereinek segítségét kérjük.

Az iskolaérett gyermek

Testi fejlődését tekintve:

- testalkata, teherbíró képessége életkorának megfelelő
- mozgása összerendezett harmonikus
- finommotorikus mozgása megfelelően fejlett
- kialakult a testsémája, oldalisága
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

Érzelmi, akarati élet terén:

- érzelmileg kiegyensúlyozott
- megfelelő önuralommal rendelkezik
- képes elviselni, hogy nem mindig éri sikerélmény
- tudatos figyelme kitartó (10-15 perc)

Értelmi fejlettség terén:

- megfelelő ismeretekkel rendelkezik az őt körülvevő világról
- gondolkodása érett, érdeklődés, kíváncsiság jellemzi
- észlelésük-érzékelésük differenciált
- kialakul a lényeglátás és a probléma-megoldási készség
- kialakul az analógiás gondolkodás alapja
- kialakul a fogalmi gondolkodás
- megjelenik a szándékos bevésés és megnő annak felidézésének időtartama

Szociális érettség terén:

- igényli a közösséget
- tud alkalmazkodni és együttműködni tágabb gyermekközösséggel
- elfogadja és betartja a szabályokat
- önállósága, önérvényesítő képessége életkorának megfelelő
- kialakul feladat tudata és a feladattartás képessége

Anyanyelvi - kommunikációs fejlettség terén:

- alakilag, tartalmilag értelmesen beszél
- általánosan tájékozott
- tisztán beszél, beszédértése megfelelő
- megfelelő szókinccsel rendelkezik, jó kifejező képességű
- viselkedés kultúrájába beépülnek az alapvető illemszabályok
- adekvátan használja a nonverbális kommunikáció jelzései

Sajátos nevelési igényű és különleges gondozásra szoruló gyermekek esetén:

Sajátos nevelési igényű és különleges gondozásra szoruló valamint beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek esetében a fentiekben leírt fejlettségi szint csak folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a szülők támogató együttműködésével.

NEVELÉSI PROGRAMUNK AKKOR HATÉKONY:

- ha az **óvodapedagógus** a gyakorlatban megfelelően tudja alkalmazni azt
- nap, mint nap új szint tud vinni munkájába
- önképzéssel, továbbképzéssel gyarapítja szakmai ismereteit
- **gyermekeink** szívesen járnak óvodába, és jól érzik ott magukat
- örömmel vesznek részt a különböző játékokban
- saját adottságaikhoz, képességeikhez mérten, optimális ütemben sokoldalúan fejlődnek
- a **szülők** elégedettek az óvoda légkörével, gyermekük fejlődésével, az ott dolgozók személyével és az óvoda-család kapcsolatával

Utószó helyett:

Óvodai programunk sikeres megvalósítása érdekében javasolt figyelembe venni Erich Blumentahl bátorító nevelési elmélete alapján a következő gondolatokat:

- Hinni a gyermekben úgy, amilyen és nem úgy amilyennek lennie kellene
- Nem kritizálni
- Az igyekezetet észrevenni és dicsérni
- A gyermeket egyenértékűnek tekinteni
- Az ígéreteket betartani
- Kérdésekre valós választ adni
- A gyermekek bizalmát megnyerni és nem kieroöltetni
- A gyermek véleményét kikérni és meghallgatni

„Szeretni, kiszolgálni, boldogítani, bátorítani!”

Balajt, 2017. március 29.

Szabó Zoltán
polgármester

Dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző

KIVONAT

..... Önkormányzat Képviselő-testülete..... napján megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

A Képviselő-testület igen, nem, tartózkodás mellett az alábbi határozatot hozta:

...../2017. (.....) határozata

Tárgy: Központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről

..... Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. év
..... hó napján tartott képviselő-testületi ülésen
megtárgyalta a Központi orvosi ügyelet jövőbeni működtetéséről
tárgyú előterjesztést és a következő határozatot hozta:

- a) Képviselő-testület vállalja a közbeszerzési eljárás lefolytatásához szükséges 20 ft/fő egyösszegű támogatás megfizetését a Edelényi Kistérség Többcélú Társulása felé azzal, hogy ezen összeg becsült költség, az eljárás végén a Társulás elszámol a társult tagokkal a felhasználásról,
- b) Képviselő-testület vállalja az orvosi ügyelet jövőbeni ellátásának megszervezéséhez a jelenleg hatályos kiegészítő hozzájárulás megfizetését a közbeszerzési eljárásban kötendő szerződés teljesítése érdekében.
- c) Képviselő-testület egyetért azzal, hogy a társulási megállapodás szabályait megszegő, kötelezettségeit nem teljesítő (pl. orvosi ügyelet ellátásához szükséges kiegészítő hozzájárulást nem vagy jelentős késedelemmel fizető) tagokat zárják ki 2017. december 31. napjával a társulásból, melyről a Képviselő-testületek a későbbiekben minősített többséggel hozott határozattal döntenek.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

k. m. f.

Polgármester sk.

Jegyző sk.

A kiadmány hitelül:

Kelt:, 2017.

.....
kiadó